

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

UR
INNEHÅLLET:
TALANGERNAS PRINSESSA
av Anna Levertin.
LANDSFlyTTNINGEN-
HUSMODERNS PLÅGA.
OSEDVANLIGA YRKEN-
NÅGRA RÅD VID
YRKESVAL.

Jaeger

*Fröken Britta WERNER
i Karl-Gerhards revy
på Folkteatern.*

K R Ö N I K A

OM GOSSE- OCH DJURPLÅGERI OCH OM EN VANKELMODIG PRINS

NU ÄR SAKEN KLAR, HUR DEN se'n blivit. Fåren äro skilda från getterna.

Bleka mammor börja återfå en smula färg, ty allt är bättre än ovisshet.

»Den sjuka såpsjudaren som osjälviskt sköttes av en sjuttonårig sjuksköterska» har spritt all sin förödelse över allt Sveriges land.

Syndafallet och brodermordet och Babels torn, som är förbistringens torn, ha i olika versioner delgivitis tålmodiga lärare.

I vilken lund satt Abraham? Var bor landshövdingen i Södermanlands län? Gertrud och Hjordard hjälpte vallhjonet att giva dovhjorten en ljuvlig ljungkvist. Djäknerna hjälpte hjältemodigt en djärv hjärpe som fastnat i ett giller.

Fullastade med minneskunskaper — som glupska små duvor med ärter — ha allt nioårigt mankön gått till proven. Det är ont om platserna till klass I och det gäller att visa sig på styva linan. Ängsliga mödrar ledsaga välkammade, välklädda och vettskrämda telningar uppför storskolors trappor. Man går försiktigt, inga hopp och skutt i dag: det är som om varje oförsiktig rörelse kunde få de med sådan möda inproppade ärtorna att trilla ur.

I aulan skall uppropet ske.

Kom ihåg att du heter Erik och inte Putte, och att en kilometer är tusen meter, och glöm för all del inte att Adolf Fredriks torg ligger på söder, nej, nej, inte kyrkan, den ligger på norr och vad hette städerna som Herren lät eld och svavel regna över?

Glöm inte, glöm inte, kom ihåg, är mödrars och lärares sista avskedsord, när de små uppslukas för att i grupper på tio genomgå skärselden. Prövas i intelligens och mogenhet!

Jag frågade en liten barknäd och lockig gentleman, som pluggade psalmer: förstår du innehållet? Innehållet, sade den lille och såg förnärmat ut, det behöver vi inte! Vi ska bara kunna börja rabbla, så fort killen säger numret. När han säger 124, ska vi fort som ett skott svara vår gud är oss —

Jaha.

Jag tror i alla fall inte, att de nuvarande inträdesproven skilja de onda och goda åt vidare effektivt. Jag tror snarare att proven borde ge mödrar och småskolor en lager för visat tålmod allt intill änden. De lagrar, som barnen eventuellt skära, borde däremot icke viras vare sig för intelligens eller mogenhet. Utan de skulle endast och allenast belöna den fromma undergivenhet, med vilken ungarna svälja den mat andra tuggat och stoppat i dem.

Dessutom borde barnen ha en särskild liten eloge för sin goda matsmältning! Ty att kunna utan större skada, om inte smälta, så lagra, dylika kvantiteter hopravsad föda tyder på en motståndskraft som är anmärkningsvärt solid.

Utan större skada? En barnläkare nämde just för mig på tal om läroverksprov-

ningen för första klassister: tredje förberedandesjuka. Det är en allmän trötthet och depression, karaktäristisk för smågrabbar som »läsas upp» till läroverken.

*

Jag hörde inte till den, som hade Kaiserns porträtt på skrivbordet och icke heller till dem, som ställde till med kafferep på Joffres födelsedag. Jag tror också jag kan komma hem från 14 dais vistelse i England utan att tala med engelska t'n, eller från Italien utan att vara skrudad i svart skjorta.

Inte heller är jag så storsvensk att jag finner resan förfelad om jag inte får biffstek med lök till frukost i Paris eller kaffe på sängen i Edinburgh.

Jag tycker egentligen att alla länder och alla folkslag är bra (när de inte äro odrägliga) i denna underliga värld, vars aspekt till den grad beror på vår egen sinnesstämning och våra affekter.

En sak, som jag i alla fall skulle vilja tillerkänna mitt eget folk framför andra, (som är så att säga den lilla egenhet det förde med sig i sin lilla koffert, då det en gång i tiden sattes ned på sitt avlänga fideikommiss) är djurvänlighet. Skulle det sättas en skylt på kära fosterlandet, så vore det icke »Här älskas konst». »Här skrives filosofi» eller »Här är alla människor älskvärda» men det skulle med sanning kunna fastslås: »Här pinas icke djur».

Naturligtvis pinas här djur, men människor uppröras om så sker. Det vore otänkbart att en folkhop här uppe skulle med lugn bevittna, hur levande getter bars på stänger med hopknutna ben och huvudena släpande mot marken eller hur utpinade hästar slogos blodiga med piskskaft.

Slagsmål, också tio mot en, är gudnås inte ovanliga, en blodig och mörbultad yngling väcker en lördagskväll ingen vidare sensation, men om en katt sitter i en poppel

Vår vid Drottningholm.

Det lyser en vår över murar och tak
och isfria vikarne bölja
med solblänk på silverskinande fläk
och värflöden parkerna skölja.

— Jag vandrar vid brusande vindarnes vin
där mossiga skogsvägar gina
och finner till slut min porcelinsmandarin
bland sköra fajanser i China.
Kring hörnrummets målade sidentapet
ännu små förtroenden dallra
från mötet i fjol, som kinesgubben vet,
men den snedögde kan inte skvallra.

Herdinna, då stiger du fram från i fjol;
en rinfrostklingande vinter
jag glömmet för kvällsvindens svep i din kjol
bland blånande pärlhyazinter.
Där nickar din solhatt, en lysande fläck
som speglas i springbrunnens vatten.
Än hör jag din stämmas förtonande gäck
när du lekte och tappade hatten.
Sen dess har väl Eros en marmorpil mist...
Hans rundade stenkinder vittra
med droppar som stänka från karet som sist
likt flyktiga tårar, som glittra.

EBBA von SETH.

och inte kan ta sig ner, då rekvirerar en upphetsad folkhop brankårsbilen med stora stegen.

Häromdagen höll en fiskhandlare på att bli pryglad nere vid Mälartorget. Hästen han körde var mager och utmärslad, en tät folkmassa samlades omkring ekipaget och man höll just på att spanna fiskhandlaren för kärran för att låta honom under piskrapp känna på hur det känns. En polis-konstapel kom i sista stund och räddade fiskhandlaren undan folkets förbittring.

Jag minns i Paris en liknande historia: en häst hade halkat på den regnvåta asfalten. Körsvennen rök och slet och slog med piskan. Folket stod bredvid och gav goda råd. En liten polis — dekorativ i sin regnkrage — kom springande. Skönt, tänkte jag, nu måste den dumma kusken sluta att slå.

Vad hände? Polisen tog piskan och började med piskskaftet bearbeta det flämtande djuret! Ingen i folkhopen reagerade.

Nej, när man någon gång förargas över vårt folks brist på, ska vi säga, charm (eller det modernare men liktydiga »det») gör man klokt i att besinna: vad vi än gör, eller rättare underlåter, pina djur, det gör vi inte.

Vi äro klumpiga och sakna skönhetssinne och vi äro avundsjuka och sura, men vi ha inte den hjärtats råhet, som älskar att pina försvarslösa, och vi ha inte heller den tanklöshet, som, förtjusande i många fall, är motsatsen mot förtjusande, när den demonstrerar sig som likgiltighet för stackars stumma djurs lidande.

*

Kronprins Carol — exkronprins Carol är väl för resten titeln? — har det tråkigt. Ingen varaktig stad. Varken Frankrike eller Belgien vill veta av honom. Från England är han utvisad som »icke önskvärd».

Inte heller Amerika, annars på grund av sin demokratiska läggning, så piggt på kungligheter, tar emot honom.

Jag kan inte se någon annan råd än att herr Carol, följande Kung Amanullahs exempel, reser till Ryssland och läggande en krans på Lenins grav, förlitar sig på Sovjets gästfrihet.

Sovjet som avstjälpningsplats för icke önskvärda kungligheter? Tanken är sympatisk. Ty finns det några, som efter alla sannolikhetsberäkningar böra ha mera smak för purpur och kronor än republikaner, så är det förvisso kommunister.

Det förefaller inte alls omöjligt, att kronprins Carol får uppleva en seconda primavera. Kanske med sovjets hjälp återerövra den krona han med jämna mellanrum avsäger sig?

Vagabonde

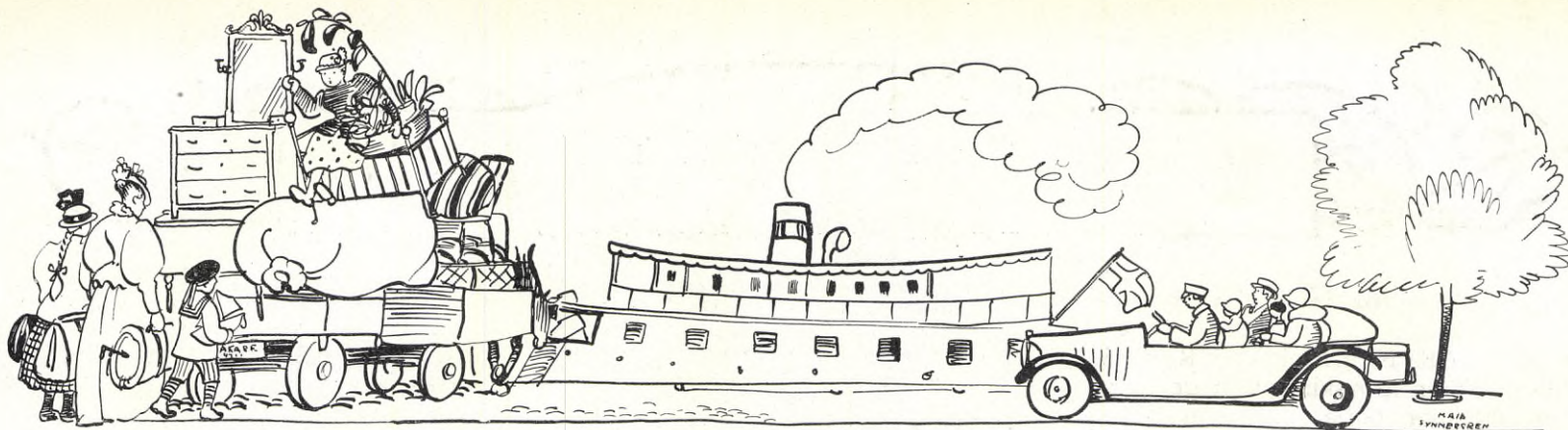

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

SOMMARNÖJET — HUSMORS PLÅGA

HUR MAN SKALL FLYTTA TILL LANDET

OM LANDSFLYTTNINGEN I DE YNGRE familjemedlemmarnas ögon är kringfluten av den skäraste poesi, är den oftast för den vintertrötta husmodern prosa av gråaste slag. Hon får uppjuda sin omtanke och energi till det yttersta, om det hela skall gå i lås. Väl hunnen ut på landet tryckes hon av hushållets börda allt fortfarande och den »semester» som på detta sätt beredes husets härskarinna blir som regel ganska illusorisk. Med tanke på henne blir det allt vanligare att familjen stannar en god del av sommaren i sta'n och blott tillbringar en tid vid någon badort eller något herrgårdspensionat. Där får hon för det första fullständig vila från alla omsorger och för det andra den omväxling som sammanträffande med andra människor innebär.

Familjer, som på vintrarna idka ett livligt umgängesliv, föredraga ibland att ägna sommaren åt avskildhet och familjeidyll. En annan sak, som också talar till förmån för det traditionella sommarnöjet i skärgården eller vid Mälaren är att barnen då få en längre vistelse på landet än vad som vanligtvis blir fallet vid en mer eller mindre dyrbar badortssejour.

Skall man flytta på landet, bör man emellertid ha det ordnat så, att det i viss mån oundvikliga besväret med att byta hem icke blir allt för stort och avskräckande.

Fru Gurli Forsell, maka till Operachefen, har ordnat frågan på det idealiska sättet: sommarhemmet nere vid Västkusten står fullt färdigt. »Det är bara att sätta sig på ett tåg», förklarar fru Forsell.

Naturligtvis förenklar det problemet oerhört att själv vara ägare till sitt sommarhem, antingen det är en villa på västkusten eller en stuga på Arholma. Professorkan Cecilia Benedicks anser, att det skulle vara olidligt att flytta till hyrda sommarhöjen, kanske olika år för år och än behäftade med det eller det andra från början fördolda felet. »Jag känner mig över huvudtaget ganska oppositionell mot tanken att byta hem, men jag har märkt, att det är nyttigt för alla familjemedlemmar att byta miljö en gång om året. Men jag kan som sagt icke tänka mig att ha hushåll annat än i eget hem. Vidare minskar det besväret oerhört att lämna kvar så mycket som möjligt. Idealet är att man icke skall behöva frakta en enda möbel, och ha köksutrustning, porslin, silver och linneförråd på stället. Det är ju i viss mån lyx att sitta med två hem, men har

Det påstås, att bilar och camping betydligt inskränkt forna tiders vana att flytta ut på sommarnöje. Men för familjer med barn är nog sommarnöjet än så länge en nödvändighet. Om ett nödvändigt ont eller en välsignelse, därom kunna meningarna vara delade. Här nedan ge erfarna husmödrar några råd hur man skall begå landsflyttningen och sommarvistelsen för att den skall bli till glädje för alla — även för husmodern själv.

man kommit över landstället billigt från början och sedan ökat utrustningen så småningom, så ställer sig sommarhemmet i själva verket ej så dyrbart.

Jag tror inte heller på glädjen med att ha det hela så rysligt primitivt. Den uppväger ej besväret. Vidare är det bra om man har någon pålitlig människa ute på landet, som kan sköta om rengöringen på förhand. Det är otrevligt för familjen att komma till en vinterstående villa.

Vad provianteringen beträffar, tycker jag det är opraktiskt att lägga sig till med alltför stora förråd. Ofta är det svårt med förvaringen och i allmänhet är det lätt att få köpa på orten. Man bör skaffa så mycket att man har att börja med! En specerilåda och en rökt skinka hör emellertid till den obligatoriska utrustningen.

En nackdel med sommarnöjet är oftast den mer eller mindre permanenta svårigheten att få hjälp, om det ej lönar sig att hålla en egen karl till ved och vattenbäring och trädgårdsbruk. Lantbrukarna är ju upptagna med sitt. En bra utväg är att anlita någon gammal gubbe, som ej längre orkar med tyngre arbete. Mina jungfrur låter jag vara i sta'n en del av sommaren, och en tid är de lediga. Kan man skaffa en extra på landet — från orten — brukar det vara mycket fördelaktigt.

Stadshemmet lägger jag aldrig ihop riktigt: våningen är i sommarordning, men ganska trevlig ändå. Jag tycker inte man har rätt att ställa det otrevligt för mannen, även om det ökar ens eget besvär att ha tvenne hushåll.»

Professorkan Benedicks är en mycket entusiastisk anhängare av sommarnöjesidén. »Fast jag tycker man bör stryka ordet sommarnöje och sätta sommarhem i stället. Personligen är jag uppvuxen på en egendom på landet, och jag trivs ej med att lata mig. Man byter miljö och verksamhet och får det lugnt, men konsten att ligga i hängmatta kan jag aldrig lära mig.

Ett eget sommarställe blir på något sätt

som en egendom på landet i det avseendet, att man kommer i kontakt med folket omkring. Vi hjälper varandra så gott vi kan. Vi är beroende av att få hjälp med det ena och det andra, och dem kan man ibland hjälpa med deras bekymmer, åtminstone med att höra på.

Ett eget sommarhems fördelar framför det hyrda är vidare att man lättare tar emot gäster. Gamla släktingar och andra, som man vill ta hand om, är det svårare att bjuda till badort. Att låta dem vara i ett hem på landet och i ens eget hem — det är en stor synpunkt på sommarhemmet att det bereder möjlighet därtill!

Men, säger professorkan Benedicks småleende, det kommer en period då ens ungdomar tycker det är tråkigt och ensamt på landet. De vilja ej gå och slöa bort en hel sommar. Då är frågan: skall man göra sig av med sitt sommarställe eller behålla det? Jag tror det är lyckligast, om man kan rida ut denna olustperiod från ungdomarnas sida. Den räcker kanske 6—8 år, och under den tiden får man försöka att själv vara en fast punkt. Man får finna sig i att välkomna och skicka av. Man får finna sig i, att det blir veckor, då man är alldeles ensam och går omkring och tittar på träden. Man får finna sig i, att ens hushåll blir liksom ett dragspel, som än skjuter ihop sig till ingenting och än sväller ut i hela sin längd.

När barnen sedan gifter sig, är de tack samma att få komma tillbaka. Har de arbete, med kort semester, tycka de också, att det är skönt med friden på landet, och att mamma sitter med allting i ordning och väntar på dem.»

Doktorinnan Maja Simon har en 15-årig efarenhet av landsflyttningens behag årig erfarenhet av landsflyttningens behagställe, är det riktigt att så noga som möjligt ta' reda på vad som finnes. Sedan bör man dela upp packningen så, att allt kommer i särskilda lådor, kökskärl i en, porslin i en o. s. v. Linne och handdukar för var och en bör man ta' i ett särskilt kolly. — Det första man bör tänka på, är att lätt kunna ordna med sängplatserna. Om man har turistsängar, kan man lägga madrasserna på dem och surra med säckväv eller gamla överkast, som väl finnas i alla hem. En särskild sängklädessäck är dessutom nödvändig.

Vidare skall man lätt kunna ordna en måltid, och därför laga, att det är lätt

(Forts. sid. 535.)

Liptons Té är och förblir
det bästa.
LIPTON är världens största och
färdigaste téfirma

Gammalt blir nytt
om man färgar med

FENIX
HEMFÄRGER
I TABLETTER

SKALL H. M. KVINNAN HÄLSA FÖRST?

OM MER ELLER MINDRE TAKTFULLT HÄLSNINGSSÄTT.

INNAN VI FÖRDJUPA OSS I ÄMNET hur skall man hälsa, så låt oss komma överens om, att den, som känner ett verkligt behov att genom hälsning visa en medmänniska vördnad och vänskap, han diskuterar inte allt för allvarligt de olika sätten, han gör helt enkelt vad hans hjärta bjuder honom.

Visserligen ha uppfostran och skolning sin betydelse och naturligtvis kan man med mer eller mindre framgång försöka lära sig hälsa efter alla konstens regler, men inte ens den bästa undervisning räcker till för att ge detta värmande och personliga som är hälsningens största värde, sådant måste vara medfött.

Drottning Marie Antoinette är just ett exempel på hur en mästarinna i artighet bör skicka sig. Hör bara vad en hennes beundrare skriver om henne. Ingen hade förmåga att hälsa som hon. Med en enda böjning på huvudet nådde hon hela dusinet audienssökande, så att var och en kände sig särskilt ihågkommen. När hon gick genom Spegelsalen till mässan och alltid mycket folk var samlad för att få se henne, visste hon efter endast några steg, vilka som voro där och de olika sätt, beroende på deras rang, som de hade rättighet att bli hälsade på, och detta gjorde hon med sådan fulländad takt, att ingen blev sårad.

Ty odisputabelt ligger det någonting förödmjukande i att gradera en hälsning efter egen eller andras samhällsställning, och detta kan endast en stark och på samma gång vördad personlighet tillåta sig utan att riskera att bli missförstådd.

För andra dödliga är det nog både klokast och hövligast att hälsa efter något så när vidsynta jämlikhetsprinciper, vilket på intet sätt har med kryperi och inställsamhet att skaffa.

För skillnaden mellan sinnets godhet och ren popularitetsjakt ha människor i allmänhet fin känsla. Om Karl XIV Johan säger en samtida, att ett av de medel denne konung använde sig av för att vinna folkgunst, var att räcka handen åt alla utan åtskillnad. Han gav handen — vittnar författaren — inte bara åt generalspersoner utan också till regements- och bataljonschefer samt att man var lika litet nöjd med detta som med Karl XIII:s önskan att bli i underdånighet kysst på hand.

Att först räcka hand har alltid ansetts vara de högre ståndens, de äldres — samt damernas särskilda privilegium och på hur denna detalj i umgängeslivet iakttages kan man sluta sig till åtskilligt om karaktär och uppfostran. Det kan ligga en viss oreflekterad och frimodig öppenhet i att mammas egen älskling oombedd stäcker fram sin lilla hand och för vår tids uppfattning är det helt naturligt, att ett barn med självaktning, som dessutom kallar helt obekanta för tant och farbror, också tager initiativ till en kamratlig handtryckning, men passande är det inte.

Skall mannen alltiämt ha rättighet att hälsa först? Är det inte kvinnans rättighet att — som i England — själv bestämma vilken hon önskar vara bekant med? I nedanstående artikel pläderar förf. för en reform i den riktningen, men saken har nog flera sidor. Eller vad säga läsarinna? Vi inbjuda härmed till diskussion.

När unga herrar iakttaga denna regel gent emot sina kvinnliga bekanta, få de

Iduns ambulansplan.

Svenska Luftfartsförbundet vill söka anskaffa ett ambulansflygplan för vårt lands ödevidder och skärgårdar och Idun värdjade för någon tid sedan till läsekreten med bön om bidrag. En del ha redan kommit — vi redovisa här nedan för de inplutna bidragen på samma gång, som vi uppmana till ökat deltagande. Det är ett högt mål, men värdigt de svenska kvinnorna att vara ödebygdens hjälpare i nöden. Samla till ambulansflygplan! Även de minsta bidrag mottagas med tacksamhet under adress: "Flygambulans", Iduns Redaktion Stockholm.

	Kronor
A. S. F., Svedala	9:—
Fru Linnéa Tengvall, Vingåker	15:—
Hoffman, Stockholm	5:—
Fru Signe Turén, Stockholm	5:—
Syster Hedvig, Häverö	2:—
Gurli Simonsson, Göteborg	15:—
Lychouska skolans U. R. K.-förening, Sthlm	40:—
Brita Svenfelt, Ljungsbro	10:—
Helene Ljung, Vänersborg	10:—
Olivia Anderson, Vargön	10:—
	Kronor 121:—

Fru Agnes Odén, född Bergman, maka till professorn vid Tekniska högskolan Sven Odén, Stockholm. (Kamerabild Goodwin.)

gärna namn om sig att vara snobbiga, av sitt eget kön notabene, men inte av damerna, som, trots principerna om jämlikhet i allt, lika lön för lika arbete o. s. v. dock med en viss tjusning hålla till godo med denna något ensidiga hyllning.

Men om än damerna fortfarande inte godvilligt pruta av på sin rättighet att själva bestämma vem de önska räcka hand till, så luta de i alla fall mer och mer åt åsikten att mannen bör berövas sin, att hälsa först. Det anses nu att hennes majestät kvinnan skall i alla länder och inte bara i England, få utse vilka hon behagar vara bekant med. Går denna förändring igenom och det kommer den otvivelaktigt att göra, ty som kvinnan vill, så blir det, betyder detta knappast någon inskränkning i herrarnas hälsningsskyldighet, eftersom i allmänhet vi damer ha lättare att känna igen för att inte säga något mer — — —

Det är inte utan, att det ser ut som skulle denna reform snarare vara påtänkt för att ytterligare manifesteras vårt oberoende än för att ge oss tillfälle att göra en gallring i bekantskapskretsen, men varför skulle vi neka oss denna lilla triumf, då den ligger inom räckhåll.

Emellanåt hörs en viss tvekan råda, huruvida det är den yngre som bör presentera sig och hälsa först på äldre? Ja, naturligtvis, är obetingat svaret härför, så länge inte en hälsning anses enbart till besvär och dit hava vi ännu inte hunnit. Äldre personer klagat sällan över att det uppväxande släktet utvecklar någon alltför påträngande artighet gent emot dem, så från deras sida ha vi knappast att vänta något yrkande på förändring under den närmaste tiden åtminstone.

Allas vår kära backfisch har också sina hälsningsbekymmer och de äro sannerligen inte att skratta åt. Se bara på en sådan liten dam, hur hon börjar bry sin hjärna redan på långt håll, när hon upptäckt en bekant. I hennes inre rasar en våldsamt strid mellan några återstående rester av barnets undergivenhet och den brådmognas självmedvetna värdighet. Resultatet blir slutligen denna korkskruvliknande halvt nigande, halvt bugande rörelse vi så väl känna till, någon gång åtföljd av ett besvärat och på samma gång urskuldande uttryck i det lilla rosiga ansiktet. En sådan scen skulle vara enbart komisk, om den inte blottade karaktärsdrag, som varken äro klädsamma för själ eller kropp.

Det barmhärtigaste mot detta slags ungdom vore, att sluta ömsesidig överenskommelse om att tills vidare inställa hälsandet på varandra. Då behövde ena parten inte gå i denna ständiga fruktan för att kanske inte ändå kunna hävda sig själv tillräckligt och den andra skonades från att se den vackra tanke, som ligger till grund för vår hälsningsceremoni, bli bortfuskad och förflockad.

MADAME LUCIE.

Ekströms

Jästmjöl

Örebro Kem. Tekn. Fabrik

KVINNAN FRÅN SLAVERNAS URHEM

BLAND PRIMITIVA STAMMAR I KARPATERNA. AV GUSTAF BOLINDER.

En judetyp.

Från den kände forskningsresanden doktor Gustaf Bolinder, som i dagarna hemkommit från en resa bl. a. till Karpaterna har Idun mottagit följande skildring från doktor Bolinders besök hos dessa bergsfolk, vilka föra sin primitiva tillvaro nästan lika okända för världen som indianerna i Sydamerikas urskogar.

blonda typer med de litet breda kindkolorna och det allvarliga ansiktsuttryck, som strax anlägges vid en främlings åsyn.

Nå — vi ha alltså redan gjort en första bekantskap med den karpatiska kvinnan och diskuterat hennes utseende. Låt oss då strax övergå till kläderna. Kvinnan här uppe har icke så stora möjligheter att låta sin personlighet komma till synes i sättet att klä sig. Hon bär nämligen »uniform». Det vill säga, varje stams kvinnor ha sin bestämda dräkt. Denna är åtskilligt växlande. Medan man i städerna vid bergens fot knappast ser annat än shinglade huvuden, sätta bondkvinnorna alltså sin ära i långa flåtor, som vid högtidliga tillfällen viras kring huvudet med röda band, men eljest få hänga fritt. Hos alla stammar ha kvinnorna rikt broderade linnen, praktfullast hos huzulerna, som äro de grannaste i alla avseenden. Hos dem

hållas med band, som lindas om benet. Bergsborna äro högst eleganta i all sin stass, medan deras stamfränder nere på slätten verka tarvligare och fattigare i sina enkla, ofärgade plagg och sina lurviga fårskinnspåsar, som de bära den hetaste somrardag.

Alltså — kvinnorna här i Karpaterna äro pittoreskt och vackert klädda. Följaktligen måste de vara skickliga i textilarbeten. Det är också fallet. De väva linnen, handdukar och de vackra skörten. Att de spinna tråd, när de promenera, ha vi redan talat om. Det är ju tidsbesparande och praktiskt. Framför allt äro de emellertid styva i att brodera. Broderierna utföras från avsigtsidan, så att mönstret framträder på rätan. Mönstren äro alltid geometriska, varför den, som första gången ser dem, lätt får den uppfattningen, att det ej är broderi utan vävnad. Ett tålamodsarbete är

det utan tvivel, och var och en sätter sin stolthet i att ha så många och så fina broderistycken som möjligt. Dessa fällas sedan in i linnena eller väskorna. De förmögnare ha gott om kläder. Jag gjorde bekantskap med en rik huzulskvinna, gammal till åren men ung till själen och kallad »glada änkan». Hon hade de två rummen i storstugan fullhängda med linnen, skjortor, handdukar och andra broderade saker. Jag gjorde mig till vän med gumman, ty jag var uppriktigt sagt ganska sjuk på hennes textilsamling, och jag vadade ofta genom den dyga bygatan fram till hennes stora gård. Alltid blev jag väl mottagen, men att få gumman att sälja var

(Fort. sid. 535.)

En gård hos bojkerna.

VAD BOR DET FÖR folk i Karpaterna? frågar säkerligen läsaren. Jag vet icke om några svenskar förut besökt dessa berg. Befolkningen där försäkrade i varje fall, att de icke kunde påminna sig ha sett någon landsman till mig. Någon verklig upptäcktsfärd visste jag, att det inte precis var fråga om när jag i somras trängde in bland de väldiga dystra skogshöjderna. Slaviska och österrikiska forskare ha varit där förut. Men utanför fackmännens krets vet man även i omgivande landsdelar ytterst litet om bergens folk. Man tror rent av, att de äro några slags vildar och man fann det helt naturligt, att en forskare, som genomströvat Sydamerikas vildmarker, också gav sig in i Karpaternas skogar för att lära känna dess invånare.

Nu måste jag genast tala om, att vildar äro människorna här inte alls. Primitiva äro de, men de ha en gammal, i flera avseenden primitiv allmogekultur, som har åtskilliga beröringspunkter med vår egen. Det är rutenska stammar, som bosatt sig här uppe: huzuler, bojker och andra. Om de förstode det, skulle de kunna vara stolta över att veta, att slavernas urhem låg här i närheten. Bra många urgamla seder och egendomliga typer av föremål finner man här. Man tror sig verkligen nästan försatt till Sydamerikas bergstrakter, när man ser kvinnorna komma vandrande i sina egendomliga dräkter utefter landsvägen, spinande ylletråd på slända, medan de gå, eller ledande klövjade ök. Men indiankvinnor likna dessa urinvånarinnor knappast — de äro ljusa i hyn som bondfolk hos oss, ha klara blå ögon och se rätt så trevliga ut, utan att vara vackra. I själva verket har en svensk många gånger hemma sett dessa

har kvinnan inga kjolar, utan två vävda skört, ett fram och ett bak, fästa kring livet, så att lentyget under gången lyser fram i sidorna. Helgdagsskörten glittra och glänsa av invävda guldtrådar, men även vardagskläderna äro vackra. Förr fingo flickorna icke anlägga skört förrän de blivit giftasvuxna. Hos bojkerna gå barnen alltså klädda bara i en broderad skjorta. Utom skörten bära huzulkvinnorna fårskinnsvästar med ullen inåt och den vitgarvade yttersidan täckt med rika broderier. Den västen bäres sommar och vinter, så varm den än är, och det samma är förhållandet med de röda eller vita raggsokorna. Skorna, som påminna om lappskor här hemma, äro gjorda av ett enda läderstycke och fast-

Klövjad häst med mjölk och ost föres ner från fjäbodarna.

CAP
Turbanpraliner

Utan fördyrande omslag,
med de läckraste fyllningar.

originalaskar å

kronor 7,- 1 kg. kronor 3,50 1/2 kg. kronor 1,85 1/4 kg.

KVINNORNAS HUS I PARIS

ETT JÄTTEPALATS SOM DE OBEDEGLADES FRISTAD.

Biblioteket i Kvinnornas hus.

VID RUE DE CHARONNE JUST DÄR det av turisterna mest kända Paris slutar, och arbetarkvarteren med sitt enahanda gråa tar vid, läser jag å en väldig byggnad med fasad åt hörnet:

Armée du salut.

Le palais de la femme.

Den stora ingången liknar nästan flustret på en bikupa ty de kommande och gående kunna räknas i hundratal. Då jag genast i entréen blottar min okunnighet i franska språket tillkallas anstaltens chef, en tysktalande medelålders dam. »Jaså svensk. Journalist. Ja det är kanske inte den lämpligaste tiden att se hemmet just nu ty nästan alla äro hemma men är det inte tillfälle att komma igen få vi väl göra vårt bästa ändå.»

Då man hör om ett Frälsningsarméhotell tänker man gärna genast på ett härberge med tarvlig inredning och de eländigaste bland eländiga som gäster, men här märks ingenting av detta.

Rakt fram ha vi en utmärkt trevlig restaura- tion med billiga priser. Den är tillgänglig även för gäster som icke bo här. Så ha vi bibliotek, gymnastiksal och möteslokal med plats för omkring 500. Det existerar dock inget »mat- eller mötestvång» av något slag.

Hemmet upptar ett halft kvarter och är byggt i sex våningar med 740 rum. Det finns ett rum med 15 bäddar, ett med 10 och 25 rum med 2 bäddar. Alla de övriga äro endast för en. Jag ser å varje dörr en metallplatta och läser på en av dem. Ida Gaulberg Fortifie-Toi (Var modig). Jag

Kvinnornas hus exteriör.

Utanför turisternas Paris finns ett annat, som främlingen sällan får se. Här är en bild av ett socialt verk till de arbetande kvinnornas bistånd, ett kvinnornas hus, grundat av en kvinna.

frågar angående skylten och får i korta drag hemmets historia.

En av Frankrikes rikaste damer, madame Jules Lebaudy, byggde detta två år före kriget, till härberge åt fattiga män. Hon var socialt intresserad och ville hjälpa dem som hade det svårt. Så kom kriget och hemmet blev lasarett. Den gamla damen dog och en kommitté fick hand om det. Då köpte Frälsningsarmén det för 3,500,000 fr. Det var emellertid så förfallet att mer än köpesumman krävdes för att få det i stånd igen. Alla klutar sattes till och på en kort tid insamlades 4,000,000 fr. Det gick så till, att vi lyckades få ett antal rika intresserade för att kosta på inredningen av var sitt rum. Namnet på metallskylten anger vem som betalt inredningen av just det rummet. På det sättet har vi fått alla rummen i förstklassigt skick.»

Vi titta in i ett par av dem. En prak-

En livligt besökt lunch i den stora matsalen.

tig bädd, bord, stol, klädskap och byrå, elektriskt ljus samt varmt och kallt vatten hör till inredningen i varje rum.

Priset per rum är 30—35 och 42:50 fr. per vecka. Då ha de också fria bad samt tillgång till tvätt- och strykrum m. m. så att de själva kunna göra sina kläder i ordning.

Vid anstalten finnes dessutom 18 kvinnliga officerare samt 80 anställda. De flesta av dessa tillhöra armén och arbeta för liten eller ingen lön.

»Har ni alla rummen upptagna?»

»Ja alltid. Man kan ju inte någonstades i Paris få ett dylikt rum till det priset. Vi måste dock alltid se till att våra gäster tillhöra den klass för vilken hemmet är avsett så att vi tillgodose de minst bemedlades behov.»

Föreståndarinnan är född i Schweiz, är stabskapten i Armée du Salut och har nu i ett 30-tal år vistats i Frankrike.

Den gamla madame Lebaudys dröm om att hjälpa hemlösa förverkligades, om än på ett annat sätt än hon tänkt det.

Då man hör om hur många kvinnor haft — och fortfarande har det, i bostads-hänseende, i det glada Paris, då blir man glad över att få se förhållandena här. Skada bara att det ej är plats för ännu fler.

Jag har besökt en del palats — bebodda och obebodda — i storlek kan nog en del av dem tävla med detta, men när det gäller hemtrevnad, ljus och sol, finns det säkert få, om ens något som kan mäta sig med »kvinnornas hus» i Paris.

OSCAR JANSON.

DET OPASSANDE OCH DET OUTHÄRDLIGA

AV VERA v. KRÆMER.

KANSKE DET ÄR SANT ATT DET att förstå är att förlåta. Såvida icke det där ordet, som vi vanligen bruka säga på franska, är ett av dessa slagord, från yttersta början missuppfattade, som vi upprepa år efter år för att inför oss själva visa att vi äro med på galoppen.

Men det finns då åtminstone saker man inte förstår. Och alltså slipper förlåta. Det är sådant om vilket man säger: »Ja, känner du det inte själv, kan jag inte förklara det. Låt oss inte orda om det. Det går inte att förklara.»

Till det man slipper förlåta hör dålig smak. Dåligt skämt. Brist på de enklaste begrepp som nu det att använda platsen utanför Seglora äkta gamla kyrka som re-

klam för oäkta, fingerade, stilriktiga gravstenar med inskriptioner. En stilriktig gravsten som kränker ens begrepp om vördnad för döden — förstår någon den sammanställningen?

Vad man tål är mycket olika. Det finns något i fräckhet, som man tål utan att uppröras, i frivolitet, till och med i grövre skämt, som man tål. Nyligen på en middag, en glad och god vårmiddag bland glada, goda och präktiga människor, där man trivdes ända in i djupet av sin själ, befunnos två av herrarna stå i en vrå och gapskratta. Aha, en opassande historia! Får man höra? Nå, det fick jag inte och så gott var det, det är ofta svårt att skratta offentligen åt opassande historier, vad det

nu kan bero på. För all del, sade den ena av herrarna, jag kan gott berätta den. Nej låt bli, bad jag, man vet aldrig förr än efteråt om man tålt det — plötsligt tål man det inte.

Så är det. Plötsligt kan man inte fördraga en sak, det är något oförklarligt som sätter en gräns. För mig går den gränsen vanligen när det gäller döden.

Kvickheten om att liket själv har bakat kakorna är bland det hemskaste jag upplevat. Den repliken förföljer mig genom åren, den dyker upp då och då och jag kan inte bli kvitt den. Den är värre än barndomens spökrädsla, som jag för resten aldrig hade. (Min spökrädsla har inskränkt

(Forts. sid. 535.)

APM

Uttalas "EPEM"

FILM - PLÅTAR - KAMEROR
— PAPPER — TILLBEHÖR —

Generalagentur: FA. APEM

MALMÖ: Jörgen Kocksgatan 4 — STOCKHOLM: Regeringsgatan 9

APM

Uttalas "EPEM"

TALANGERNAS PRINSESSA

PRINSESSAN MATHILDES LEVNADSSAGA. AV ANNA LEVERTIN.

Prinsessan Mathilde som äldre.

FÖRFATTAREN JACQUES DE LA Fay (under vilken pseudonym döljer sig en kvinnlig penna) som förut publicerat en bok om den olyckliga drottning Elisabeth av Bayern, har i dagarna givit ut en intressant minnesteckning över prinsessan Mathilde, en ära som denna prinsessa väl förtjänat, hon som på det kärleksfullaste och frikostigaste bistått litteraturen och konsten i Frankrike under femtio år.

Som hennes person är föga känd hemma, vill jag ur den dokumenterade minnesteckning jag har framför mig draga en bild, som icke kan bli så detaljerad som författarens, men kanske får något mer pregnans. Ty det har gått Jacques de la Fay, som det ofta sker med biografitecknare, de förälska sig så i den person de skildra, att intet som rör densamma blir för obetydligt att berätta.

Författaren har haft många källor att ösa ur och icke vårdslöst gått förbi någon. Först och främst prinsessans egna anteckningar, vidare greve de Fleurys, bröderna Goncourts, Sainte-Beuves. Ty hos ett otal samtida författare framträder prinsessans namn, föregånget av superlativer.

Prinsessan Mathilde var sina vänners vän som få. Och från vänskapens altare, som hon ständigt höll brinnande i sin närhet, steg en ljuvlig rökelse, vilken omsvepte hennes gestalt ännu sedan den domnat i döden.

Prinsessan Mathilde, dotter till Napoleons yngste bror, Jérôme och dennes maka, Catherine av Würtemberg föddes i Triest den 20 maj 1820, alltså fem år efter kejsarens tillfångatagande och sedan hennes far nerlagt sin efemära spira över Westfalen. Några år efteråt finna vi den senare installerad i Rom med sin familj.

Till prinsessans outplånliga barndomsminnen hörde besöken hos drottningmodern Laetitia, en spenslig gammal dam, som mottog sina barnbarn i en salong med stängda fönsterluckor och klädd i svart empire-dräkt — för henne existerade intet mod efter empiren! Kejsaren var hennes ständiga samtalsämne, och här föddes prin-

Den store Napoleons brorsdotter, Mathilde, dotter till Jérôme, en gång kung av Westfalen, var en av andra kejsardömetts förgrundsfigurer i Paris och under hela sitt långa liv — hon dog 1904 84-årig — en outtröttlig beskyddarinna för konstnärer och författare. Anna Levertin skildrar här hennes romantiska levnadssaga.

sessans kult för sin store farbroder, och som blev bestämmande för hennes handlingsätt livet igenom.

Påven fick snart ångra den gästfrihet han skänkt släkten Bonaparte. Jérôme liksom bröderna och brorsönerna, som icke underläto att blanda sig i politiken, fingo order om att lämna den italienska huvudstaden. Jérôme med de sina installerade sig i Florens, där prinsessan, så ung hon var (11 år) gjorde sig bemärkt genom sin skönhet och sin intelligens. Till sitt yttre var hon lik kejsaren och hon hade samma impulsiva karaktär, men från sin mor hade hon ärvt den hjärtats godhet, som fick ett uttryck i hennes ljuva leende.

Drottning Catherine dog år 1835 med sin högt älskade makes hand i sin. »För Fif», som var barnens smeknamn på sin far, »hade mamma gärna skänkt bort oss alla tre», brukade prinsessan skämtsamt säga på tal om föräldrarna.

Till drottningens bår skyndade bland andra släktingar prins Louis, son till f. d. konungen av Holland och dennes maka Hortense, född Beauharnais. Denne blev genast förälskad i sin vackra kusin, och på ett besök som Mathilde något år senare avlade på slottet Arenenberg, där farbrodern slagit sig ner, utvecklade sig kusinernas böjelse för varandra. De lovade varandra evig tro. Men prins Ludvigs far ansåg att ett äktenskap dem emellan var omöjligt, då ingen ägde någon förmögenhet, samt bröt förlovningen. Prinsen, som samtidigt företog en misslyckad statskupp för att få Frankrikes tron, måste begiva sig till Amerika, ogillad av hela släkten.

Absolut, som man är i ungdomens vår — prinsessan var ännu i tonåren — ansåg prinsessan Mathilde att någon kärlekslycka ej mer skulle komma på hennes lott. Flera tronpretendenter funderade skarpt på giftermål med den unga skönheten, som emellertid redan år 1840 tog till sin make en rysk greve Demidoff, en oerhört rik uppkomling, som kunde skänka henne det enda, som fattades henne, nämligen pengar. Greve Demidoff, som verkade som ryskt sändebud i Toscana, hade i Florens köpt det praktfulla slottet San Donato jämte prinsvärdigheten.

Första tiden av äktenskapet tycktes prinsessan lycklig i den gyllene ram som omgav henne samt med sin make, vilkens brutala karaktär dock snart visade sig. De reste till Ryssland. Vid hovet hade prinsessan glänsande framgångar, som smickrade prinsens stolthet, men på

samma gång väckte hans svartsjuka. Det berättas, att han på en bal gick så långt att han gav henne en örfil. Hon ställde sig då under kejsar Alexander den II:s beskydd. Äktenskapet upplöstes, och Demidoff blev ålagd att betala prinsessan ett årligt apanage om 500,000 francs, en ofantlig summa den tiden.

Prinsessan var nog ej alldeles utan skuld till missämjan. Hon var oerhört behagsjuk, och i Florens hade hon en kavaller som uppvaktade henne på det enträgnaste, en greve Nieuwerkerke, holländare till börd och skön som en adonis. Efter sitt korta äktenskap slog sig prinsessan, nu tjugotvå år gammal, ner i Paris, där Nieuwerkerke fick sig anförtrödd posten som direktör vid Beaux-Arts. Och under några och tjuo år spelade han rollen av primo amoroso vid det lilla hov som prinsessan hade omkring sig.

I Frankrike hade skett stora omvälvningar. Louis-Philippe hade jagats från tronen och prins Louis, Louis-Napoleon som han nu kallade sig, hade skyndat hem till fosterlandet och uppställt sig som pretendent — till presidentvärdigheten vid den nya republiken. Och han fick också densamma med en överväldigande majoritet. Hans ungdomskärlek och kusin blev i hans strid om makten hans förmästa bundsförvant. Hon gjorde allt för att han skulle segra — var han ej av det bonapartiska blodet — och det var hon som uppträdde som värdinna i Elyséepalatset, skön och omsvärmad. Gärna hade kusinen återkunnit idyllen från Arenenberg, men prinsessan insåg att deras karaktärer icke passade för

(Forts. sid. 536.)

Prinsessan Mathilde på andra kejsardömetts glansdagar.

3100 Kalorier

behöver en vuxen man per dag i sin föda vid normalt arbete.

1750 Kalorier

fås om man tillagar ett paket Mamsana. En närande efterrätt, som barnen särskilt äro förtjusta i.

YRKEN DÄR DET FINNS PLATS

FÄLT ATT ODLA PÅ SIDAN OM ALLFARVÄGEN.

VÄREN HAR GJORT SITT INTÄG och skolavslutningarna med den. Åter stå skaror av kvinnlig ungdom med studentmössa eller normalskolekompetens och fråga sig, var och hur man skall finna arbete och existensmöjligheter. Trängseln både på praktiska och intellektuella banor ser snarare ut att ökas än minskas.

De bäst rustade äro ofta specialbegåvningarna. Under förutsättning att de lyckas finna just det verksamhetsfält, där deras anlag komma till sin rätt. Ofta ser det väl ut, som om tillfälligheter avgjorde den saken, men det kan också hända, att bästa slagrutan till en ny bana är entusiasm för och bergfast tro på ett arbetes betydelse. Det bär en över många svårigheter och skapar nya möjligheter. Vad var det annat än tron på uppgiften, hängivenheten för den, som kom Florence Nightingale att skapa det rikaste och tacksammaste av all kvinnliga verksamhetsområden — sjukvården i fält? Och vem hade före henne trott på möjligheten att anställa kvinnor som sjukvårdare i krig?

Ett arbete som — naturligtvis utan jämförelse med sjukvården för övrigt — intresserar tusentals kvinnor är djurskydd och djurvård. De flesta mena kanske, att det intresset får man sköta bäst man kan vid sidan av en vanlig plats. Ett par pionärer på detta område ha dock visat, att det

Trängseln är stor både på praktiska och intellektuella banor. För de unga flickor, som i dagarna lämna skolan och stå tvekan inför yrkesvalet framläggas här några synpunkter på två nya kvinnliga yrken — hittills föga prövade och knappast ekonomiskt lockande — men icke desto mindre ganska tilltalande.

kan göras till yrke. Kärlek och håg till uppgiften har gjort det omöjliga möjligt.

Som praktisk djurvårdare är fröken Sigrid Meyerson i Kalmar numera anställd hos länsveterinären Helleborg, vars klinik för sjuka djur hon med framgång och intresse ensam sköter. Att biträda vid operationer, fodra och rykta djuren, vaka i svårare fall ingår i hennes tjänstgöring. Den glädje och tillfredsställelse en djurvän erfar av detta arbete är en rik ersättning för strängt arbete och liten lön. Att hon fick platsen, berodde väl närmast på hennes insatser i stadens djurskyddsförening.

Hur mycket bättre djuren ha det här än i latinska länder och hur kraftigt allmänna opinionen än reagerar vid åsynen av brutalt djurplågeri, förekomma dock fall av upprörande vanvård och misshandel. Här kan upplysning och propaganda under vänskapliga former ibland vara till större gagn än ett ingripande från myndigheterna, som ju f. ö. inte kunna ingripa, förrän djuren redan lidit ohyggligt. Här

skulle kvinnorna ha en stor mission att fylla som djurskyddsinspektriser. Ännu möter det ekonomiska svårigheter att anordna sådana platser, men om alla djurvänner landet runt komme till insikt om nyttan härav, skulle kanske saken kunna ordnas.

Kraftigt ekonomiskt understöd har ofta givits djurskyddsföreningarna men hittills för andra ändamål. Tillsvidare är Sundbybergs djurskyddsförening den enda, som anställt inspektris. Som sådan har fröken Anjou under flera år nedlagt ett värdefullt arbete. I likhet med fröken Meyerson tillhörde hon platsens djurskyddsförening och hade gjort sig känd som praktisk och ivrig djurvän. Ett annat yrke i djurskyddets tjänst är djurskyddskonsulentens. En stortad insats i djurskyddsarbetet har gjorts av fru Anna Christell, som sedan 1912 varit anställd som sådan av Svenska djurskyddsföreningarnas centralförbund. I hennes tjänstgöring ingår bl. a. att genom föredrag verka för djurskyddsaken, bilda nya djurskyddsföreningar, lämna upplysning i djurskyddsfrågor och ta emot anmälningar om djurplågeri. Där så ske kan, söker man att i godo få vederbörande att upphöra med djurplågeriet. Visar sig detta omöjligt befordrar man fallet till laga beivran.

Någon formell kompetens fordras naturligtvis inte till dessa platser. Gott omdö-

(Forts. sid. 537.)

SVENSKA TONER VID SEINEN

EN SVENSK ARISTOKRAT, RESENÄR, KONSTSAMLARE OCH KOMPOSITÖR I SITT PARISHEM.

FÖR EN TID SEDAN GJORDE JAG besök hos kompositören greve Axel Raoul Wachtmeister i hans atelier vid rue Boissonnade i Paris, där han hade en liten konsert för sina vänner. Greven är en bemärkt man i svenska Pariskolonien, mångintresserad och livligt verksam. Jag ber att få presentera.

Som nästan alla bärare av det illustra namnet Wachtmeister är han en stor resenär. Två gånger har han farit runt jorden, och från dessa världsomseglingar har han hemfört en mängd troféer. Vackra mattor från Samoa, Indien, Turkestan samt souvenirer och porträtt som han erhållit av deras kungliga högheter konung Kalakall och drottning Lilinikalam av Hawaii, konung Malietoa av Samoa, ja, på en fotografi ser man till och med greve Wachtmeister avbildad bland en grupp människöatäre från Nya Zeeland. Dessa hedrar tydligen ej alla sina gäster genom att förtära dem!

Vad som kanske intresserar en svensk mer än dessa exotiska högheter äro de porträtt i olja av Karl XIV, Karl XV, Oscar II som förärs grevens förfäder. Där finns också i atelierintressanta porträtt av grevar och grevinnor Wachtmeister. Amalia Lindgren har sålunda avbildat utrikesministern greve Carl Wachtmeister och Södermark grevinnan Francis Wachtmeister, en förtjusande kvinnobild och ett av Södermarks bästa arbeten. Vidare ser man några intagande akvareller av Egon Lundgren, vän till grevens far liksom ett par små dukar i olja av samme mästare, vilket ju är ovanligare. Så till exempel en trevlig liten åsna i ett spanskt sollandskap. Förre spanske ministern i Stockholm Anduaga, vilken också var målare, har lämnat ett visitkort i form av två spanska dansöser i brokiga sjalar. Egenhändigt signerade porträtt i litografi av Mendelssohn, Jenny Lind, Lamartine, Taglioni bilda en grupp för sig. Av modern

Greve Axel Raoul Wachtmeister.

konst ser man bland annat ett par vackra reliefer av den norska skulptrisen Borgil Arnesen. Bakom flygeln tronar världens förnämsta dyrgrip (om vi nu skola använda oss av detta bekväma uttryck) en medaljong av Sergel!

— En av grevens förfäder? frågade jag.

— Nej, medaljongen föreställer generalamiral av Trolle — men den har länge ansetts vara ett porträtt av amiral Claes Wachtmeister, som förlorade ett öga i slaget vid Hogland. Av honom har förresten Sergel en staty i Nationalmuseum.

Från konsten kom samtalen över till musiken, och greve Wachtmeister berättade mig på sitt vänliga, naturliga sätt litet om sitt liv och sin musik.

Han föddes i London, medan hans far Carl Wachtmeister var svensk minister därstädes. Hans mor var fransyska och tillhörde den förnämna släkten de Bourbel. Han uppfostrades i Sverige, men kom tidigt över till Frankrike och sedan till Kalifornien. Greven är alltså kosmopolit, ehuru han har starka rötter i Sverige. Förr reste han varje sommar upp till Dalarna, där han hade en gård. Senaste åren har han helt slagit sig ner i Frankrike, där hans musik är mycket känd. Kompositören har också haft stora framgångar i England och Amerika. I Paris ser man ofta hans namn på musikprogrammen. Än uppför Scuola Cantorum något körverk av honom, än sjunges en cykel sånger på Salle Gaveau, än spelas några musikstycken på Konservatoriet.

Grevens musik står på gränsen mellan en äldre musiktradition och den moderna. Han förnekar ingalunda Debussy, Ravel, Vincent d'Indy — utan att därför gå i deras spår. Greve Wachtmeisters musik har sitt eget språk, på en gång mildt och kraftigt. Vad han strävar efter är att uppbygga en harmonisk och skönhetsmättad tonvärld. A. L.—n.

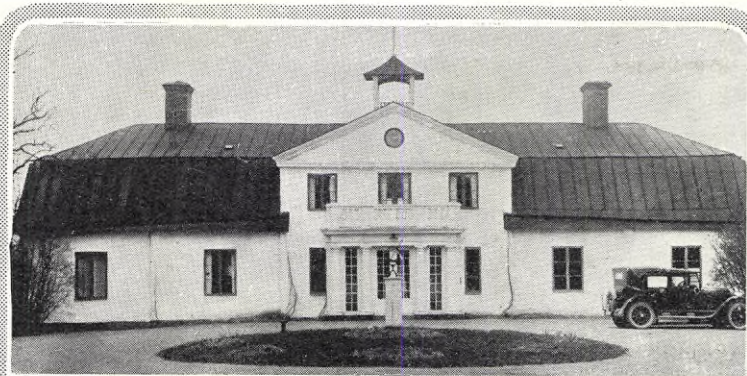
Kobbs Äkta Kinesiska Théer
Obs! Lilafärgade etiketter.
Peking * Canton * Hongkong

Rekommenderas av Herrar Läkare.

DJURVÄN, JÄGARE OCH KENNELMAN

PÅ STAVSBORG, HOS TANDLÄKARE STEN HÄGER, KENNELKLUBBENS ORDFÖRANDE.

Svenska Kennelklubbens 30:de utställning pågår 1-3 juni vid Djurgårdsbrunnsviken. Dess uppburne ordförande, tandläkare Sten Häger, som Idun besökt på hans lantegendom Stavsborg, berättar här om klubbens mål och verksamhet.

Överst t. v.: Stavsborg från gårdssidan. — T. h.: Doktor Sten Häger med son och sonhustru, dotter och dotters fästman. — Nertill: Doktor Sten Häger med sitt pointerkoppel och deras vårdare.

SKULLE HISTORIEN OM HÖGERMANNEN och kommunisten, som glömde sina politiska antipatier för den gemensamma förtjusningen — hundarna — möjligen vara en smula apokryfisk, så är den i alla fall fullt tillförlitlig som bevis på den lika obestriddliga som välförtjänta popularitet varna åtnjuta.

Härmed följer också ett livligt intresse för förädlingen av hundraser, vilket de sista decennierna gått raskt framåt. Åran härav tillkommer i första hand Svenska Kennelklubben. Under dess nu snart 40-åriga verksamhet har vår hundavel nått en sådan nivå, att vi i flera fall kunna mäta oss med England — föregångslandet på detta område. Engelska prisdömare ha t. o. m. imponerats av våra pointerar, som dessutom äro alldeles särskilt eftersökta i Amerika.

»Svenska Kennelklubben favoriserar emellertid ingen särskild ras — rasförädling och rasrenhet är i lika hög grad målet beträffande alla raser», framhåller dess ordförande, tandläkare Sten Häger. »Därför stå vi — fortsätter han — i livligt samarbete med associerade special- och ortsklubbar av alla slag. Två gånger om året samlas representanter för dessa i Kennelrådet, där rasproblemen dryftas och klarläggas. Klubben har länge varit och är alltså stadd i stark och glädjande tillväxt — inte minst tack vare andre vice

ordförandens, direktör Erik Åkerlunds energi och initiativrikedom. Årets utställning, den 30:e i ordningen, har vunnit rekordartad anslutning.»

Sin egen insats förbigår doktor Häger helst med tystnad. Men har man sett med vilken glad och strålande älskvardhet han under bråda utställningsdagar räcker till för alla, förstår man, att klubben måste ha sin ordförande att tacka för mycket av sin popularitet. Kennelman har doktor Häger varit från tidiga ungdomsår — han är lantbarn och uppfödd i Vikingstads prästgård i Östergötland — i mer än 30 år har han tillhört klubben och i mer än 20 dess styrelse.

Hans egen specialitet är pointerar och stövare, av vilka han har en flock utsökta exemplar på sitt lantställe, Stavsborg på Svartsjölandet. Hit drar han sig tillbaka efter tandläkarpraktiken i Stockholm, när inte ripjakter lockar honom till Norrland eller klubbgörömlen hålla honom kvar i staden. Här har familjen sitt andra hem, gästfritt öppet för en stor vänkrets. Fru Häger, dotter till prostens Nikolaus Schmidt, som i prästeståndet arbetade så energiskt för folkskolans utveckling, är här liksom på Stavsborg en lika charmant värdinna som duktig husmor. Stavsborg förblir dock det egentliga och käraste hemmet, försäkra med en mun alla ungdomarna — två döttrar, den ena gift med tandläkare Nerell

och sonen, tandläkare Nils Häger med fru. Namnen äro bekanta från tennismatcherna där den yngsta av döttrarna och mågen skurit vackra lagrar. En stor del av tiden på Stavsborg användes också till flitig träning på tennisplanen.

Själv spelar doktor Häger inte tennis, men morgonfrisk och spänstig är han uppe tidigast av alla — klockan sex på morgonen — och i färd med att dressera de yngsta pointerarna, pröva jaktlyckan eller ympa och beskära sina plommonträd, Stavsborg har en ansenlig mängd sådana i den vidsträckt trädgården, från vilken potatis, frukt och grönsaker levereras till Stockholm. Plommonodlingen dominerar — det är ägarens favoritfrukt, av vilken han skaffat alla tänkbara sorter från Extra early Cherry till de delikata Jeffersonsplommonen.

Att få fram en bra plommonsornt intresserar honom knappast mindre än att av en näpen och lekfull pointervalp göra en lika duktig och säker jakthund som Friend — nyligen lycklig pristagare som god tvåa på pointersidan i matchen pointerar och settrar i Åsa.

Att man på en gång kan vara djurvän och jägare — något som ju ibland ifrågasatts — är doktor Häger ett levande bevis på. »Man kan inte vara nog försiktig för att undvika skadskjutning, säger han. Sådant kan hända den skickligaste skytt, men då är också dagen förstörd. Vad som kan göras för att undvika det, bör i alla fall göras och varför inte hålla lika mycket på garantier, när det gäller att hantera ett gevär som att köra bil?»

Djurvän, jägare och hunddressör och därtill benäddad med ett solskenshumör, som smittar vid minsta kontakt, kan en kennelman och ordförande vara bättre kvalificerad?

FLEUR.

JOFUROL

TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

Slut med bladlössens regemente,

om Jofurol-Bad sprutas över växterna. Finnes i flaskor från kr. 0:75 i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer.

NÄR SOMMAREN NALKAS

GA VÅRA KLÄDER I BLOM-
MIGHETENS TECKEN.

Tennisdräkt i vit crêpe de chine med smala gula ränder. Jumper och filthatt i blekblått.

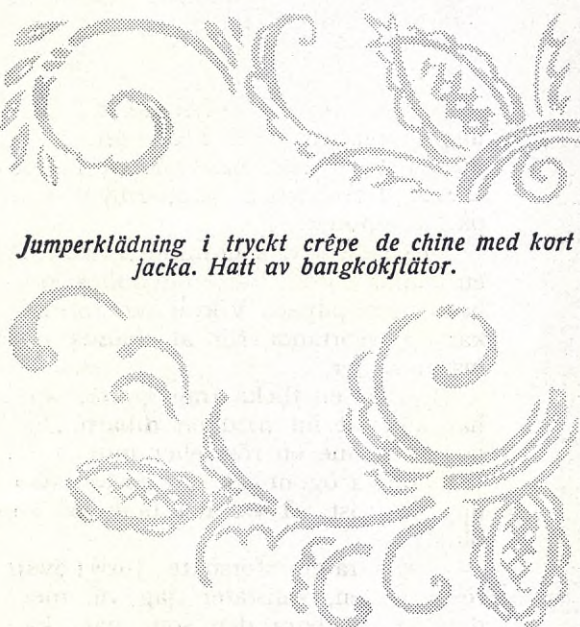
Elegant klädning av kaffefärgade spetsar över en stomme av crêpe de chine i samma färg. Svart hatt av bengalinflätor med skära blommor.

En tryckt foulardklädning i brunt och vitt.

Jumperklädning i tryckt crêpe de chine med kort jacka. Hatt av bangkokflätor.

Grönsallad med tomater tillredd med
REYMERSHOLMS KRONOLJA

är en både hälsosam och billig rätt och bör under sommartiden varje dag ingå i mathållningen.
Vitaminer förekomma rikligt i sallad.

Recept å Grönsallad med tomater:

4 salladshuvud. $\frac{3}{4}$ dcl. vinaigre, ättika eller
Några tomater. citronsaft.
 $\frac{3}{4}$ dcl. kronolja. Salt, vitpeppar, socker.

Beredning: Salladen sköljes och klappas väl in i en handduk och skäres i strimlor, helst med försilvrad kniv. Tomaterna skäras i klyftor och blandas med salladstrimlorna.

Sen

LALLAS INTRESSEN. AV VERA INBER

EN HISTORIA FRÅN DET NYA RYSSLAND.

HISSEN VAR GAMMAL OCH MYCKET ensam i sin trumma. Av det ständiga knakandet mellan de olika våningarna gnisslade den rasande och vid nedgående tjöt den svagt som en sårad varg. Ibland hörde den alldeles upp att lyda och blev hängande mellan våningarna, dystert stirrande på människorna som kröpo uppför trapporna.

Jakob Mitrochin, en elvaårig gosse av okänd härstamning, var hisspojke. Han hade kommit utifrån, tagits om hand av nattvakten och stannat vid hissen. Följande husföreståndarens föreskrifter tillät han ingen att åka ensam i hissen, utan manövrerade den alltid själv, och tog också två kopek i ersättning på grund av denna instruktion.

Under de långa kvällstimmarna då vinden tjöt och vrålade därute, grubblade Jakob Mitrochin på sin post i hissen över livet, under det han väntade på människorna som gått på bjudning eller teatern. Han grubblade över livet, över att hans filtskor voro trasiga, att nattvakten Mitrofan Avdeitj, som adopterat honom, brukade slå honom hårt och orättvist. Och han grubblade över att det vore bra om han kunde hitta en blyerts och börja studera. Åter och åter granskade han hissen, sofforna, de olika knapparna. Särskilt en, en liten röd. Tryckte man på den, så stannade hissen mitt i farten. Det var mycket intressant!

På kvällarna då de äldre gingo på teatern eller sutto lugnt hemma och bjödo främmande på té, församlades hos Jakob Mitrochin en massa pojkar från hela gården, och bland dem var också den lilla Lalla. Lallas mor som var tjock och liknade en rund kommod, var mycket förargad över denna bekantskap och sade:

— Lalla, Jakob är ju en hemlös stackare. Torka dig om näsan! Han kan döda och stjäla — sug inte på fingret. Har du inte tillräckligt med andra kamrater.

Då Jakob Mitrochin hörde sådana ord, såg han förebrående ut men teg ändå. Lallas barnjungfru som var en ärevördig gumma sörjde ännu mer.

— Lalla, se inte på honom. Han är väl ingenting att vara tillsammans med. Han är bara en hisspojke, men din far har ett skrivbord, som är helt och hållet beklätt med läder, och själv dricker du choklad. Fy, mitt lilla sockergryn, är han något sällskap för dig?

Men den vita, runda lilla Lalla som liknade en knapp sökte alltid gå förbi Jakob Mitrochin så nära som möjligt och log mot honom.

Vid hissdörren där anslagen vanligtvis brukade hänga var en dag ett nytt anslag uppsatt, nämligen:

»Alla barnen i detta hus inbjudes till en församling i morgon klockan tre under trappan. Mycket viktiga saker avhandlas. Inträde gratis. Om besökare komma från grannhusen, så betala de i inträde två pepparmyntkarameller.»

Ingen underskrift.

Den som först lade märke till anslaget var Lallas mor.

Hon läste genom det, först genom sina glasögon, sedan med blotta ögonen och ringe genast till vice värden i andra trappan.

— Vad är det med er, kamrat Poljaitis? sade Lallas mor. Hur tillåter ni något sådant, och hon pekade med sin väska på anslaget. Man fördärvar våra barn här och ni tiger. Varför tiger ni? Det är klart att min Lalla inte kommer med på det här. Jag menar av ren princip.

Kamrat Koljaitis såg närmare efter på papperet, snöt sig och svarade:

— Jag ser inte något märkvärdigt i det här, kamrat. Barn ha också rätt att förena sig för att skydda sina intressen.

Lallas mor ryckte till av vrede och gnisslade:

— Vad ha de för intressen då ingen av dem är torr bakom öronen än. Jag är säker på att det är Jurij i adertonde våningen som skrivit det här. Han är ju son till en högre kommissarie.

Kommissarien Selnesnev, en dyster människa som hade fel på njurarna, såg snett på anslaget och tänkte:

— Jag känner igen Jurij's handstil. Vad det skall bli av honom förstår jag inte. Någon äventyrare i stil med Pilsudski.

Barnen tyckte inte lägga märke till anslaget. Men det blev ovanligt smutsigt i trappan av små fotsteg och i kooperativa affären i närheten sålde man så mycket pepparmyntskarameller, att man blev tvungen att från lagret skicka efter ett nytt parti av varan.

Natten gick lugnt förbi, men på morgonen blev det oroligt.

Först kom mjölkflickan och talade om att det var en sådan dimma, att man omöjligt kunde se något och hon höll på att spämma för

hästen med svansen från vagnen, och mjölken hade av dimman blivit en kopek dyrare. En förkänsla av elementens raseri hängde tungt över huset. Men Slesnev gick ändå till sin tjänst med sin dietfrukost i portföljen, och Lallas mor gick till Kooperationen för att höra efter om mjölken verkligen stigit en kopek.

Barnen voro inne i rummen och uppförde sig misstänkt lugnt.

Vid sextiden då de flesta föräldrarna, trötta av arbetet, dimman och middagen, lade sig att vila ett tag och tappade kvällstidningen ur de försvagade händerna, syntes små gestalter skynda nedför trapporna.

Lallas mor stod i kö vid Kooperationen en hel timme och konstaterade att mjölken verkligen blivit dyrare. Samtidigt fick hon höra att pepparmyntskaramellerna voro utsålda. Därefter gick hon hem, lade sig på en soffa, inbäddad i en hel hög mjuka kudrar av olika dimensioner, från en automobilrings till ett téfats storlek. Barnjungfrun grälade med tvätterskan i köket om det fanns någon Gud... Plötsligt slog en dörr igen.

Lallas mor sprang upp och konstaterade att hennes dotter försvunnit. Lallas mor kastade på sig det som hon just hade i händerna och skyndade hastigt till Selnesnev. Hon ringde på. Selnesnev öppnade själv.

— Min Lalla har gått ut. Jag antar att inte heller Jurij är hemma, sade Lallas mor. De hade ett sammanträde någonstans under trappan, för sina yrkesintressen, kort sagt.

Kommissarien Selnesnev svarade med knagglig röst:

— Min Jurij är borta. Antagligen är han också där. Jag antar också att allt det här är hans påhitt. Strax tar jag på mig rocken.

De gingo ut båda två och gingo nedför trappan.

I samma ögonblick kom hissen skakande och stönande från den sjunde våningen, som en orkeslös gubbe. Jakob Mitrochin stannade hissen så fort han fick syn på de två och sade torrt:

— Var så god.

I samma stund församlades där nere under trappan i det lilla rummet så många barn, att man knappt kunde andas. Det luktade pepparmynt som på ett apotek.

Jurij Selnesnev, ordföranden, stod på en gammal stol. Varje ögonblick kom hans medhjälpare Viktor, en tolvårig kamrat, störtande för att hämta nya instruktioner.

— Jurij, en flicka från grannskapet har kommit hit med ett dibarn. Får jag ge henne en röst eller inte?

I samma ögonblick gav ungen själv upp sin röst, så att alla höllo på att bli döva.

— Kamrater, försökte Jurij överrösta ungen, kamrater, jag vill meddela er att bara den som själv kan gå har rösträtt. De övriga skola tiga. Röster överlätas inte. Jag ber talarna anteckna sig. Tiden är kort. Diskussionsämnet handlar om »Våra föräldrar».

(Forts. sid. 538.)

I Storkyrkan i Stockho'm sammanvigdes söndagen den 20 maj hovrättsnotarien *Sture Lindström* och fröken *Gertrud Ekman*, dotter till statsminister C. G. Ekman och hans maka, född Widlund. (Lamm, foto.)

FESTLIGT OCH SPORTSL

RÖDA KORSFESTEN HAR VARIT, ULRIKSDALSKAPPLÖPNINGARNA PÅ-
GÅ OCH KENNELKLUBBEN FÖRBEREDER EN UTSTÄLLNING.

Stora flodsprutan i aktion på Riddarfjärden vid Stadshuset då brandkåren höll sin intressanta uppvisning på Röda Korsfesten.

Röda Korsets stadshusfest blev i alla avseenden storartat lyckat och inbragte omkring 30.000 kronor. Här ett par bilder ur det rikt skiftande programmet: En grupp bild av opera-artister och amatörer, som uppförde Glücks "Värdrottningen."

Kapplöpningarna vid Ulriksdal ha trots värkylan lockat en fashionabel publik och Idun har tagit några kameraskott. Här ses grevinnan Ebba König f. Wachtmeister i samspråk med grevinnan Eva Hamilton f. Tornerhielm.

En annan grupp av Ulriksdalspubliken från v. fröken Bride Hamilton, fröken Ellen Hamilton, hennes fästman löjtnant Miles Flach, fröken Greta Hamilton.

Fröken Thyra Key och fröken Brita Lindström på Ulriksdalslöpningarna.

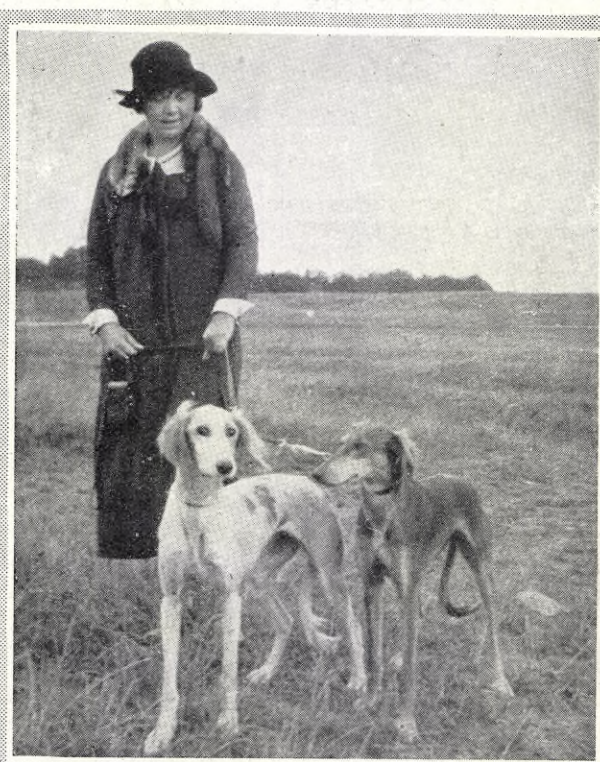
IGT I VÅRSOLENS GLANS

Ennelklubbens stora utställning öppnas i juni. Här ha vi tagit några framstående och intressanta — delvis även prisbelönta — vovvar med er utan matte. Den första grevinnan Blanche Bonde med sina berömda pommerska dvärgspetsar.

Fru Irma Egnell har en förut prisbelönt schäfer, Abbo von Marienehe.

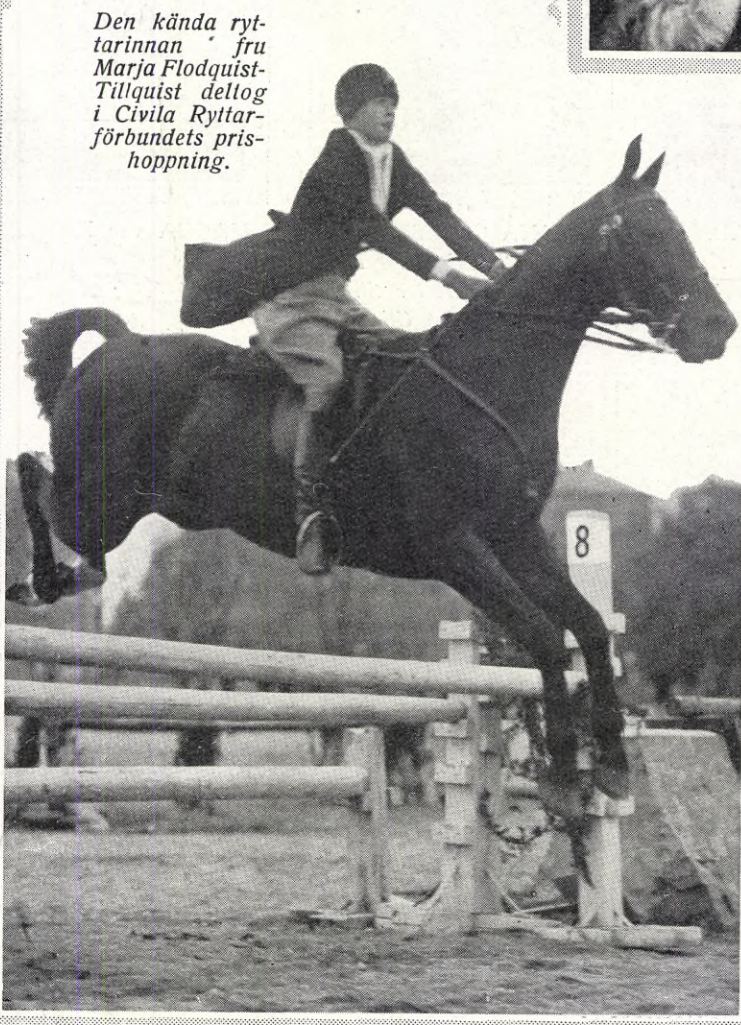
Fröken V. Bonander med sina enastående hundar av den nya rasen saluki eller slughi.

Konsulinnan Gunhild Roberg med den prisbelönta engelska settertiken "Black Eye".

Kylan hindrade till en viss grad damerna från att utveckla någon verklig kapploppningselegans. Men här ser man ett par unga damer i toaletter från ateljé Alex, Märthaskolan. Det är fröken Ebba König i en jumperklädning i blått och beige och fröken Tomasine von Essen.

Den kända rytterinnan fru Marja Flodquist-Tillquist deltog i Civila Rytarförbundets pris-hoppning.

Sporten och gymnastiken har haft sin söndag, då hela Stockholm var på benen som åskådare. Vid tävlan för uttagning till Olympiska spelen segrade Rut Hellman i diskuskastning.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

ANNA SCHAGERBERG.
Fröken, Stockholm. Dotter
till komministern Lars
Schagerberg.
99 år den 3 juni.

IDA HASSELROT.
F. Siösteen, Örebro. Änka ef-
ter komministern i Hendene
Per Hasselrot.
85 år den 3 juni.

LAVINIA von MÜHLEN-
FELS.
F. Höglund, Lund. Änka ef-
ter borgmästaren C. E. G. E.
von Mühlenfels, Skanör.
80 år den 31 maj.

CECILIA LÖWENHIELM.
Fröken, Djursholm. Dotter
till bruksägaren Carl Gustaf
Löwenhielm o. hans maka, f.
Hedberg.
75 år den 31 maj.

KERSTIN SEGERLIND.
F. Lindeberg, Greve. Änka
efter köpmannen L. W. Se-
gerlind, Greve.
70 år den 3 juni.

AMELIE KAMP.
F. Gustafsson, Lund. Änka
efter kyrkoherden Carl
Kamp, Löderup.
70 år den 6 juni.

ELIN NORDLUND.
F. Bergman, Eka, Lista. Än-
ka efter fätläkaren m. m.
John Nordlund.
65 år den 3 juni.

TORA ENHÖRNING.
F. Båge, Djursholm. Maka
till revisorn Erik Enhörning.
65 år den 4 juni.

SIGRID EKEDAHL.
F. le Grand, Kumla. Maka
till postmästaren Johan L.
Ekedahl.
65 år den 5 juni.

HEDVIG NYLANDER.
F. von Post, Östertälje. Ma-
ka till f. d. provinsialläkaren
E. S. Nylander.
60 år den 31 maj.

EDLA SWARTLING.
F. Westerberg, Stockholm.
Änka efter vice häradshöv-
dingen och rådmannen A. F.
Swartling.
60 år den 3 juni.

MAJA FJÆSTAD.
F. Hallén, Arvika. Konst-
närinna. Maka till konstnären
Gustaf Fjæstad.
55 år den 30 maj.

NANNA GLIMSTEDT.
Fröken, Stockholm. Folk-
skollärarynna. Dotter till ju-
stitierådet P. O. Glimstedt.
55 år den 3 juni.

MAGDA von KÖHLER.
Fröken, Stockholm. Pappers-
handlare. Dotter till frih. A.
K. von Köhler o. hans maka,
f. Skånberg.
55 år den 3 juni.

MAUD ODELBERG.
F. Beavis, Gustafsberg. Ma-
ka till civilingenjören Axel S.
W. Odelberg.
55 år den 4 juni.

ELISE HUMBLA.
F. von Goës, Ösmo. Maka
till regementsläkaren Gustaf
Humbla.
55 år den 5 juni.

MAGDA TORELL.
F. Westergård, Lund. Änka
efter kyrkoherden B. J.
Torell, Tossene.
50 år den 28 maj.

KARIN BJÖRLING.
F. Lagerbäck, Sala. Maka
till musikk Direktören Carl
Johan Björling.
50 år den 3 juni.

ESTHER STRÖMBERG.
F. Uddenberg, Älsten. Maka
till kanaldirektören Axel Th.
Strömberg.
50 år den 3 juni.

KERSTIN SMITH.
F. Sandberg, Lidingö Brevik.
Änka efter majoren Otto W.
Smith.
50 år den 6 juni.

SAFTEN av friska körsbär har gett smak och färg åt en av de vackra geléefterrätter Ni bereder av Jell-O. Finnes hos Eder handlande.

Sommarnöjet.

(Forts. fr. sid. 523.)

att komma åt vad som behövs av kokkärl, porslin och silver. Resten packar man upp i lugn och ro.

Hyr man sommarnöje, är det som man behöver ha med, mycket varierande allt efter omständigheterna, varför det är omöjligt att lämna några råd i det avseendet. Men glöm inte att man med små medel kan sätta en personlig och hemtrevlig prägel även på en främmande och motspänstig miljö. Kuddar, dukar, några ljusstakar, ett par bekväma rottingstolar — så är den saken snart upplärad.

Doktorinnan Simon, som är härskarinna i ett rosenöverbuxet sommarnöje ute på Resarö, anser, att man gärna underkastar sig det besvär som landsflyttningen för med sig vid tanken på all den trevnad som väntas där ute för make, barn och vänner. Flyttar man till landet i stället för att ligga vid badort, kan man resa dan efter skolans slut och komma in dan före. Mina barn var mycket klena som små, och det var fråga om Västkusten. Min man ansåg, att det var bättre om de lärde sig att fördraga den luft i vilken de skulle vistas under det övriga året. Sommarvistelsen ute i skärgården har också visat sig mycket stärkande. Är mannen bundna vid sitt arbete i sta'n så gott som hela sommaren, är det även skönt för dem att över lördag och söndag komma ut till fiske, segling och bad.

Många tycka, att vi husmödrar har ett drygt arbete ute på landet, men man kan ju sitta ute med en hel del av arbetet och rekreera sig på så sätt. För att inte tala om baden, promenaderna, och den förnöjelse som omväxling av miljö alltid innebär. Vidare får man vara mera tillsammans med sina barn: sommarnöjet är hemlivets renässans för storstadsmänniskan!

Har man stora flickor, låter man dem hjälpa till i hushållet. Därmed undviker man också sommarnöjets enda tragiska inslag: hembiträdets ständiga paralleller mellan öns dansbana och Nöjesfältet! Ved och vattenbäring är oftast droppen som kommer bägaren att rinna över, varför det är tillrådligt att genast skaffa en gubbe eller pojke till detta värv.

Att hitta på sommarnöjen till uthyrning var förr ganska trööst. Under kristiden byggdes emellertid en mängd gedigna villor, oftast med välanlagda trädgårdar ute i skärgården, och dessa äro nu till salu eller hyras ut. Det har blivit billigare på skärgårdsöarna också av en annan anledning. Folk vill numera bo på platser dit man kan åka i bil, som Värmdön, Österskär, Mälaren.

Det är nu en gång så att vi gärna hämta tröst i andras olyckor: Fru Stockholm av 1928 kan glädja sig åt att det icke är hälften så besvärligt nu som för 30 år sedan att förflytta sina penater utanför tullarna. — Mina föräldrar hyrde ett sommarnöje ute vid Drottningholm, berättar fröken Gerda Wulfcrona. Det var på den tiden en mycket avlägsen plats, — det fanns inte en stuga utanför Tranebergsbro! Villan hyrdes ut möblerad, men möblemanget inskränkte sig till en skänk, ett par bord, pinnstolar, en vanlig kökssoffa med lock, i vilken ingen vågade ligga... Icke tillstymmelse till sängar eller köksaker! Man fick med an-

dra ord ta med sig allting från början till slut. Dagen efter skolans slut körde en stor flakvagn fram till porten, och på den tornades upp ett skyhögt lass. Vi var 8 syskon, turistsångar fanns inte, varför alla våra 8 utdragssångar, — de där som man sparkade ut en bit eftersom man växte — befann sig på lasset ovanpå dem lärarna med porslin och kökskärl, sängklädersäckarna, mjölk och kopparkannorna, korgar med tomma syltburkar och saftbuteljer till höstens syltning. Högst uppe på lasset tronade symaskinen med omsnurrad huv, bredvid 10-litersfotogenkannan och azalean och aspedistran i broderlig endräkt i barnbadbaljan. Gravitetiskt satte sig lasset igång ned till Drottningholmsbåten! Vid framkomsten på kvällen lastades allt av på bryggan, sängklädersäckarna öppnades och vi barn fick börja att bära, kudda efter kudda. Fotogenlamporna anförtroddes åt äldsta syster. Det var nog ganska rörigt för min mor, innan allt blev i ordning, men för oss barn var det hela underbart. O, så härligt!»

Och så är det väl fortfarande: Till varje O, så besvärligt, som nuets börda avlockar oss under landsflyttningen, svarar framtidens eko tacksamt: O, så härligt!

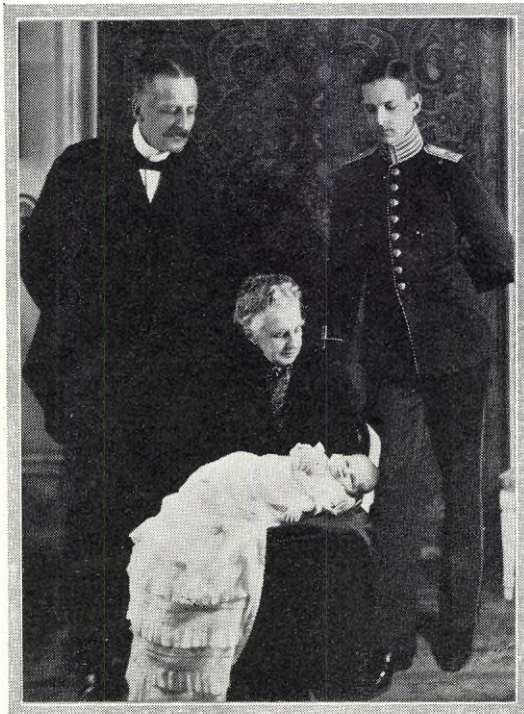
Syn.

Kvinnan från slavernas urhem.

(Forts. fr. sid. 525.)

omöjligt. Hon behövde inte pengar, utan satte sin stolthet i att ha huset fullt av kläder. Allehanda träkärl hade hon också, vackert snidade och högst begärliga för en etnograf. I avskedets ögonblick bestämde hon sig för att ge mig den bägare hon tyckte var vackrast. Tyvärr var det den enda i samlingen som var omöjlig, troligen arbetad av någon jude och prydd med ett stort riksvapen i granna färger.

Däremot lyckades jag göra litet affärer med fattigare huzulkvinnor, som bättre behövde mynt än broderier. Kvinnorna ha

En vacker bild av fyra generationer:

grevinnan Elisabeth Falkenberg, född Cronstedt, greve Henric Falkenberg, löjtnanten greve Henric Falkenberg och den sistnämndes son Hans Henric Georg Falkenberg.

ännu mer än männen för sed att överlämna sina affärer åt judarna, som för övrigt äro mycket hyggliga.

Naturligtvis hålla kvinnorna inte bara på med att spinna, väva och brodera. De laga mat — en i regel föga omständlig procedur och det är på sina håll de som ha fäbodarna om hand, t. ex. hos huzulerna. Eljest sköta männen i stor utsträckning om mjölkning och osttillverkning. Sur ostmassa användes mest i stället för smör. Åkerbruket är det klenst beställt med i bergen. Häst har man bara kreatur och betesmarker. På somrarna drivas djuren upp till fjällhedarna, där de ymniga regnen gynnat en präktig gräsväxt. Ha flickorna det ensligt där, så komma pojkarna upp ibland. Ungdomen har sin frihet. Den utnyttjas också. Svensk ungdom smyger blygt bakom snåren för att smekas, men den karpatiska ungdomen pussas ljudligt och offentligt i byn på söndagsmiddagarna, då man intet annat har att göra. Vår moral råder inte här och kan nog inte heller införas. Den karpatiska kvinnan finner det helt naturligt att ha en liten barnskara, innan hon träder inför altaret med sin brudgum och att denne sedermera, när en manlig gäst kommer till huset, befäller henne att med sin kropp värma dennes fötter — vilket dock ej nödvändigtvis behöver betyda något mera än våra i vissa landsändar brukliga nattfrierier. Kvinnans ställning är nog eljest rätt god. Det är mycket hyggligt och beskedligt folk dessa bojker och huzuler och vore inte denaturerad sprit deras älsklingsdryck, skulle allt vara frid och fröjd.

Man ser i stugorna, timrade av granstockar och med rökfång i stället för skorsten, en hel del vacker keramik. Denna tillverkas icke av kvinnorna i bergen utan av stamfränderna i låglandet. I bergen saknas nämligen lämpligt råmaterial.

En hel skatt av sagor, sägner, folkpoesi, som dansvisor och annat finnes hos bergsborna. Det anses, att kvinnorna ha största förtjänsten av dessas tillkomst. De äro ytterst förtjusta i dans, musik och sång, och även i deras primitiva byar finns det små scener där enkla folkpjäser uppföras.

Hos huzulerna äro männen halva året ute på skogsarbeten — en farlig sysselsättning. Särskilt vid flottningen i de strida floderna sätta många livet till. Under tiden gå kvinnorna hemma och sköta allt annat — troget och lugnt. Den karpatiska kvinnan är duktig och sympatisk, hon förtjänar att inte bli alldeles bortglömd.

G. BOLINDER.

Det opassande...

(Forts. fr. sid. 526.)

sig till fasan för ett par spiritistiska yllefodrade galoscher, som kunde gå av sig själva — berättade man.)

Men historien om kakorna har sanning i sig. Den är inte smaklös och den är äkta men den är morbid. Och det morbida får oss ofta att skratta, man behöver en utlösning och det blir ett skratt. Att fingera gravstenar är däremot inte grymt, det är bara så tanklöst och tomt att man vänder sig bort. Jag minns en film om en flirtig dam, som föregav sig vara gift, hon grep ett namn ur en tidning, flygaren Smith fick vara hennes man. Så ville hon vara fri att flirta på nytt, då fabricerade hon en

Kooperativa föreningar

äro svenska hem i samverkan. De söka genom samlade ansträngningar åstadkomma bättre varor och lägre priser.

Torrshamponeringar bära företags 1 å 2 gånger i veckan, varvid håret utkammats väl samt delas och noga inpudras med Gahns EXCELLENT. Därefter borstas håret omsorgsfullt rent medelst en borste med långa borst.

BERÖVA ej håret dess mjuka fall och naturliga skönhet och glans genom ideliga tvättningar. — En berömd filmstjärna, känd för sitt vackra hår, har nyligen gjort ett synnerligen uppmärksammat uttalande om hårets skönhetsvård, vari hon kraftigt fördömer den moderna kvinnans överdrivna vattenshamponeringar. Hon säger bl. a.: "De flesta kvinnor förstöra sitt hår systematiskt genom att tvätta det alltför ofta. Ett friskt hår bör ej tvättas mer än en gång i månaden, annars tvättas allt liv ur det. Det finnes ett mycket bättre medel att hålla håret fritt från fett, mjäll och orenligheter än ofta upprepade tvagningar, och det är det på vetenskaplig väg utexperimenterade torrshamponeringspulver, med vilket håret ett par gånger i veckan inpudras, och som sedan avlägsnas medelst grundlig borstning. Pulvret uppsuger fett och orenligheter i hår och huvudbotten, och borstningen gör håret vackert, fylligt och glänsande."

EXCELLENT

är just ett dylikt, allmänt uppskattat torrshamponeringspulver, sammansatt av olika ämnen, som äga förmågan att absorbera fett, mjäll, damm och andra orenligheter och samtidigt göra håret poröst, livfullt och lättfriserat samt få fram de skiftande nyanser, som skänka håret dess skönhet och charme.

Ungefär en gång i månaden bör håret dessutom shamponeras med Gahns OLIPALM-SHAMPOON eller Gahns SHAMPONERINGS-PULVER (med tillsats av ägg, svavel, tjära eller kamomill) och där efter noga ingnidat med WATZINS SVAVELPOMADA.

Öka hårets och därmed Er egen skönhet genom torrshamponering med EXCELLENT. Ett etui Excellent räcker till c:a 20 shamponeringar.

Gahns
UPSALA
Kungl. Hovleverantör

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatismen, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbnings- och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt avmagringskur (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålles endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

annons: Min älskade man, flygaren Smith, är död. Och den verkliga flygarens vänner, som läste annonsen, uppvaktade med låtsade snyftningar sin förvånade kamrat och satte en lilja i hans hand.

Sådant är bara ofattligt. Och alltså lyckligtvis oförlåtligt. Det är nämligen skönt att inte alltid behöva förlåta, det gör gott att ibland få stänga till om sig, att vilja vara i fred.

Ett bevis på bristande känsla ligger utanför området att förlåta. Men där kan man ju förstå. Det morbida, som hör ihop med nerver, det hänsynslösa, som hör ihop med desperation eller kraft kan man förstå och så småningom smälta. Men det finns alltså annat, som bara undandrar sig allt resomang. Också där äro vi människor mycket olika. Låt oss då inte resonera, men gå utomkring i stora lovar.

Talangernas prinsessa.

(Forts. fr. sid. 527.)

varandra, hon burdus och översvallande, han kylig och tillknäppt, och avtog hon äran att bli hans gemål utan föredrog att leva sitt fria liv. Napoleon, väl kejsare, gav henne rättighet att kalla sig »Hennes Höghet» samt ställde till hennes förfogande en uppvaktande kavaljer, en dito dam, en bibliotekarie, en läkare, vilka alla betalades ur statskassan. Och samman med kejsarinnan Eugénie, med vilken han förmålde sig år 1853 trots allt motstånd, tävlade hon om publikgunsten i Louvre-palatset. Vid tiden före och efter prins Napoleons födelse eller kring 1856, när kejsarparet var som mest populärt, var det en skön syn att se den brunetta prinsessan skrida upp för marmortrapporna i Louvre-palatset, klädd i stor gala med pärlor och juveler, som stammade från olika hov i Europa, samt mottagas på det hjärtligaste av den blonda kejsarinnan, bägge bärande graciösa krinolinkläningar av äkta spetsar och siden och med blottade axlar.

Ehuru mycket olka höllo idessa kvinnor av varandra, i synnerhet på ålderdomen då olycken förenade dem. Ingen sörjde bittrare än prinsessan Mathilde Napoleon III:s fall, ätten Bonapartes fall, liksom prins "Plonplons" förtidiga död i Kafferlandet.

Om prinsessan Mathilde endast lyst genom skönhet och hög rang, hade hon väl fått nöja sig med en liten not i historiska verk, men därför att hon i privatlivet umgicks intimt med allt vad Frankrike hade av talang, har hon fått sin stora plats i litteraturen.

Kejsaren hade upplåtit ett palats vid rue de Courcelles åt henne och själv köpte hon ett slott med stor park i Saint-Grantien, som ligger en timme från huvudstaden. Bägge dessa härliga bostäder fyllde prinsessan med konstföremål och levde bland dessa sitt verkliga liv, omgiven av sina begåvade vänner och sina djur. Hon dyr-

ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STHLM - BRUNKEBERGSTORG 24

Badinrättningen
Telefon Sö. 330 56
och Sö. 4867.

Etablerad 1875.

Södermalms Tvätt- & Badinrättning
Badstugugatan 4.

Tvättinrättningen
Telefon Sö. 336 30
och Sö. 15735.

Min man
berömmar mitt kaffe.

Scherf Milanese-
underkläder

IDUN

Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: ... kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och plattsökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A. | Uppl. B.
Praktupplagan | Vanl. upplagan

Helt år ..... 17:— | Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:— | Halvt år ..... 8:—
Kvartal ..... 4:50 | Kvartal 4:25

Begär alltid Vitrum tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa
vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxérmattensalt Vitrum, bästa avförings-
medel.

Sodapassiller Vitrum, bästa medel mot
halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptit-
givande och mest stärkande av alla
moderna organiska järnpreparat. Syn-
nerligen lättsmält, fördrages det av
den ömtåligaste mage. Vid blodbrist
och svaghet av största verkan. Dess
angräna smak gör att det med lätt-
het tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals
Laboratorium, Stockholm.

Samtliga preparat finnas på alla apotek.

EN NY DAG...

börjas rätt med ett glas *Fruitsalt-Samarin*, ty *Samarin* utför en grundlig invärtes renspolning av organismen från ojämliga ämnen och sätter Eder därigenom i "god form".

Samarin verkar blodrenande, magreglerande och urindrivande, giver energi och arbetslust.

Ett glas brusande *Samarin* är på samma gång en härlig läskedryck, uppfriskande och stimulerande.

Samarin säljes överallt. OBS! Ej i lös vikt.

Pris pr fl. kr. 2.50 som räcker till 50 glas *Samarin*-hälsovatten

**Fruitsalt-Samarin
håller fysiken fin.**

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

BADKAPPOR BADDRÄKTER BADMÖSSOR BADVÄSKOR BADSKOR BADPARASOLL

i senaste nyheter för säsongen hava nu inkommit i Twilfit, Nybrog. 11, Sthlm. Priser enastående låga.

Låt barnen rasa —

det hör samman med deras utveckling — men giv dem lämpliga kläder och skodon.

De skor som barnen böra använda heta

OSCARIA

Hamngatan 38, Kungsgatan 68, Tegnergatan 9, Storgatan 25, Nybrogatan 10, Roslagsgatan 11, Folkungagatan 100, Götgatan 34, Upplandsgatan 6, Stockholm.

OSCARIA

kade hundar liksom modern. Prinsessan brukade berätta att drottning Catherine på operaföreställningarna i Cassel medförde sina hundar, vilka stucko nosen över barriären i hovlogen och ofta ackompanjerade sångarna.

Hos prinsessan Mathilde tävlade konungar och furstar att få umgås. Konung Oscar II av Sverige bland andra, som anförde sitt franska påbrå för att få göra henne sin uppvaktning — och där syntes andens furstar, poeter, dramaturger, vetenskapsmän.

Visserligen ej! Men låtom oss betänka att prinsessan Mathilde blev åttiofva år och att en ständig ström av kända personligheter drog genom hennes salonger under fem decennier.

Mest berömda voro naturligtvis hennes mottagningar under Andra Kejsardömet. Vid dess fall 1871 tvungo prinsessans författarevänner henne att sätta sig i säkerhet i Belgien.

Sedan lugnet inträtt efter Kommunen, som följde Andra Kejsardömet i spåren, installerade sig prinsessan i Saint-Grantien. Hennes slott vid rue de Courcelles hade blivit indraget av staten. Den trogne Théo (Théophile Gautier) liksom älsklingshunden Didi sökte sig genast tillbaka till deras härskarinna. Men alla vännerna voro ej lika minnesgodas. Många avfölo! Där ibland Nieuwerkerke, som spelat en så stor roll i hennes liv. Han fick dock snart en efterföljare i målaren Claudius Popelin, som under hela krisen stått vid prinsessans sida. 1879 stod det till och med att läsa i pressen, att hon ingått morgantiskt äktenskap med denne konstnär, vilket rykte dock dementerades.

Prinsessan Mathilde hade ett begär att giva och lyckliggöra, som intet kunde stävja. Hennes godhet var av stora mått liksom hela hennes karaktär.

Hon upprättade en asyl för blinda och vanföra unga flickor, och till denna asyl lämnade hon i testamentet det mesta av sina ägodelar. Tack vare dessa kapital äger den ännu bestånd under namn »l'Asile de la Princesse Mathilde».

Prinsessan var den älskvärdaste värdinna. Själv ständigt upptagen med att måla eller skriva eller virka eller med att vattna sina blommor, lät hon sina gäster fullkomligt sköta sig själva. Det enda hon fordrade var att de skulle passa på måltiderna. Hur underbart var det ej för dessa författare, av vilka många kommo från så enkla hem att de aldrig ätit soppa annat än i spilkum, att förtära sin föda på silverfat eller på äkta porslin försett med kungligt namnchiffer allt medan konversationen löpte fritt, utan band. Saint-Grantien var för dem paradiset, och samtalen i vinterträdgården därstädes återkomma de ofta till i sina böcker.

Till Sant-Grantien kommo förutom konstnärer också militärer och politiska personligheter, och en grupp unga flickor lik en fågelskara höll alltid till i orangeriets bortersta del. Säkert är det prinsessan Mathildes miljö som Octave Feuillet tänkt på när han skrev »Sällskap, där man har tråkigt».

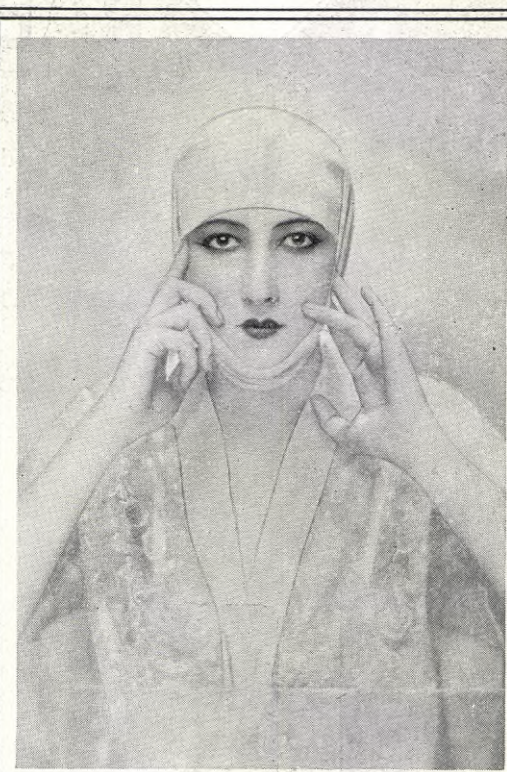
ANNA LEVERTIN.

Yrken där det finns plats.

(Forts. fr. sid. 528.)

me, handlag med djur, hjärta och takt äro de bästa förutsättningarna.

En annan bana, där intresset för arbetet är viktigare än den formella kompetensen är släktforskningen. God allmänbildning, goda språkkunskaper — inte minst i latin — och intresse för personhistoria och ärfthlighetsproblem äro här de viktigaste förutsättningarna, framhåller en av våra få

DEMMEYER

Måste Ni dölja Eder hy under ett lager av smink?

Om Ni vårdar den regelbundet — i enlighet med Elizabeth Ardens vetenskapliga metod — kommer den att bli frisk och naturligt vacker, utan behov av smink.

Hela den moderna riktningen går mot naturlighet. En fysisk fulländning är skönare än den skickligast gjorda konst. Fashionabla kvinnor hava nu övergivit rouge för sporten. I stället för att dölja hudåkommor under smink, hava de lärt att behandla huden med vetenskaplig effektivitet, vilket gör den naturligt klar, fast och mjuk.

Elizabeth Ardens behandlingsmetod tillgodoser alla hudens behov för att hålla den frisk. Tvättandet med

Cleansing Cream — avlägsnar allt damm och alla orenheter, som utvidga och svärta porerna. Stärkandet — med Ardena Skin Tonic och Special Astringent — gör huden klar och musklerna fasta. Den närande Orange Skin Food eller den delikata Velva crêmen gör cellvävnaderna mjuka och fylliga. Följ denna metod vid den dagliga vården i hemmet av Eder hy. Den kommer att göra Eder hy så blomstrande, att Ni icke behöver taga Eder tillflykt till kosmetiska medel.

Elizabeth Arden rekommenderar dessa

Purgerande Crème (Cleansing Cream). En lätt, ren crème, som smälter av ansiktsvärmen, tränger ned i porerna, där den upplöser och avlägsnar alla de orenheter, som annars förorsaka pormaskar och skrovlighet. Uppmjukar och utjämnar huden, samt gör den jämn och mottaglig. Användes varje morgon och kväll såsom ett första steg i behandlingen av ansikte och hals. Kr. 4.50, 8.—.

Ardena Hudstärkningsmedel (Ardena Skin Tonic). Stärker, ger fasthet åt samt återskänker huden dess vithet. Ett mildt blekande och sammandragande preparat att användas samtidigt med och efter Cleansing Cream för att stimulera cirkulationen samt göra huden klar och ren. Kr. 4.—, 9.—.

Speciellt Astringerande Medel (Special Astringent). Att utbredas över ansikte

preparat för hudens vård i hemmet:

och hals med små fasta uppåtriktade slag. Lyfter och ger fasthet åt cellvävnaderna, återskänker musklerna elasticitet, utjämnar konturer och drager samman huden. Kr. 9.—.

Orange Hudnäringsmedel (Orange Skin Food). Utbred denna mjuka närande crème rikligt över ansikte och hals varje morgon och kväll. Den utjämnar rynkor och giver huden en jämn yta och ett välvårdat utseende. Utmärkt för ett smalt, färat eller åldrat ansikte samt som ett medel att förbygga färor och hudens förvissnande. Kr. 4.50, 7.—.

Velva Crème (Velva Cream). En utsökt crème, som ger näring åt ömtålig hud samt håller den mjuk och jämn. Rekommenderas för ett fylligt ansikte, då den ger näring utan att vara fettbildande. Kr. 4.50, 8.—.

Elizabeth Ardens Venetianska toilettpreparat försäljas hos:

STOCKHOLM
A.-B. Nordiska Kompaniet

GÖTEBORG
Parfumeri Olivia Pihlström,
Grand Hotel

MALMÖ
Lejonets Parfumeri

ELIZABETH ARDEN

NEW YORK, 673 FIFTH AVENUE

LONDON W 1, 25 Old Bond Street PARIS, 2 rue de la Paix
BIARRITZ, 2 rue Gambetta CANNES, 3 Galeries Feuries

(Eftertryck förbjudes)

ARAB

Cigarrett
med uteslutande
orientalisk tobak

5
ÖRE

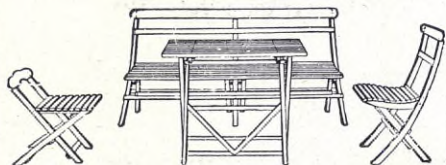

TOBAKSMONOPOLET

Med ett garnityr

Storviks Trädgårdsmöbler

blir Ni fullkomligt belåten.

PRISLISTA.

1 soffa, 175 cm. längd 11.—
1 bord, 60×120 cm. 6.50
1 bord, 50×90 cm. 4.50
1 fätölj ..... 7.—
1 stol 3.50
1 taburet 2.75
1 trädgårdsgunga ... 50.—

Illustrerad priskurant över sängar, stäl-
resår- och övermadrasser sändes på
begäran gratis och franko.

Möblerna levereras trävita.
Vilstolar från 10 till 16 kr.,
polityrstrukna i träets färg.

P. J. Olssons Sängfabrik - STORVIK I.

Unga, spänstiga flickor
tycka om att cykla. Det är en härlig, stärkande sport. Överallt ha de användning för sin cykel. I staden till skolan — på landet till posten, till badet, i skogen, ja, vart de skola ha de bruk för den.
Den bekväma körställningen och lätta gången värdesätta flickorna särskilt — och göra klokt i att välja en velociped från

WIKLUNDS

Här Ni Sett N.K:s "Sommarhemutställning"?

Den vackra utställningen har mycket att bjuda på av intresse för alla hemintresserade, och det allmänna omdömet är att det är den trevligaste hemutställning Stockholm på länge har sett.

A/B NORDISKA KOMPANIET

kvinnliga släktsforskare, fröken Elsa Mossberg, som efter några års studier i Uppsala, ägnar sig häråt. En ofrånkomlig förutsättning är naturligtvis också en viss kännedom om kyrkobokföring i äldre tid.

För den oinvigde förefaller det ju inte så lockande att leta i gamla handlingar och kyrkböcker, besöka arkiven landet runt, men intresset växer, ju mer man fördjupar sig i arbetet och den bästa kompetensen kommer också med träningen. Vanan är allt, som Shaw säger.

Ekonomiskt lysande är intet av dessa yrken men är det inte i längden lyckligare att — låt vara med mindre inkomster — få ägna sig åt ett arbete, som man tycker om och passar för än att mot högre betalning sköta en syssla, som tråkar ut en?

Så resonnera tydligen dessa pionärer och idealister och livet har gett dem rätt.

E. M.

Lallas intressen.

(Forts. fr. sid. 531.)

Lalla, blek, med stora glänsande ögon, trängde sig fram till Victor och sade svagt: — Anteckna mig. Jag vill tala. Skriv: Lalla från femte våningen.

— Vilket ämne tänker ni behandla, kamrat? — Jo, om varma yllebyxor och förbud för dem. Och om allt annat.

Jurij slog med en träpinne mot fönsterbrädet och började:

— Kamrater, jag vill säga några ord. Alla människor, metallarbetarna, försäljarna, till och med skoputsarna ha sin förening, så att de kunna skydda sig mot exploatering men vi barn kunna inte göra det. Alla föräldrar ha rätt att häna oss, om de ha sjuka njurar. Så kan det inte fortsätta längre. Jag ber att få framställa en rad av fordringar. Vem är för, vem är mot och vem är passiv?

— Här har Jakob Mitrochin antecknat sig för ämnet: att inte slå en i ansiktet. Men han är inte här. Jurij rynkade grubblande pannan och sade: — Han är väl upptagen. Han springer inte bort för ingenting.

Diskussionen var upprörd. Frågorna voro många och alla så viktiga att det var omöjligt att tuga. Man talade om att föräldrarna inbillade sig alltför mycket och till och med förbjödo barnen att leka i korridorerna och i de gemensamma rummen, vilket var fullkomligt otillbörligt. Man talade också om att det inte kunde anses straffbart att plaska omkring i dypölarna med skorna och mycket annat.

En och en halv timme hängde hissen mellan tredje och fjärde våningen. Det hjälpte inte att Lallas mor grälade och slog i hissdörren, det hjälpte inte heller att kommissarien Selesnev stönade och klagade över njurarna. Jakob Mitrochin svarade bara att hissen var gammal, att man inte kunde göra något åt saken.

När Lallas mor slutligen återvände till sina kuddar, halvdöd av vrede och trötthet, fick hon se Lalla sitta vid faderns skrivbord. Med en stor blå blyerts skrev hon dagens lösen, som antagligen utarbetats på församlingen.

»Barn, var försiktig i valet av föräldrar!»
Lallas mor blev blekgreen av fasa.

Nästa dag fick hon ett brev genom barnjungfrun. Hon blev förvånad då hon kände något hårt och runt i det smutsiga kuvertet. Hon öppnade brevet. Ett tvåkopekstycke låg i det. Brevet lydde:

»Kamrat, jag lämnar er två kopek för hissen. För rättvisans skull. Jag uppehöll er med avsikt för att er dotter skulle kunna framföra sina intressen.

Skrivet för analfabeten Jakob Mitrochin.
Jurij Selesnev.»

Hyrverket Packard

6 Stora Bältgatan 6, Stockholm.
Nya, eleganta 7-sitsiga Packard-bilar för längre och kortare resor.
Öppet dygnet runt.
Tel. Norr 318 05. Tel. Norr 318 05.

Att finna vägen

till nytta och nöje är ej svårt — då man på lätta avbetalningsvillkor hos våra återförsäljare landet runt kan köpa en så utmärkt velociped som

Crescent

Velocipeden utan like jorden runt.

Velocipedaktiebolaget
LINDBLAD
Stockholm

Filialer: Malmö, Göteborg.

OMEDELBAR
SÄKER HJÄLP

Nogibol

LIKTORNAR SVULLNA ÖMMA FÖTTER

Hon njuter av sport
och friluftsliv.

Sanatogen väcker kroppens kraftkällor, stärker nerverna, ökar viljan och verksamhetsbehovet, varigenom de dagliga plikterna gå som en lek.

Den ökning av styrke- och nervkraft, som Sanatogen giver, är av största betydelse och viktig för välbefinnandet, särskilt nu i

ferie- och sommartiden,
ty först då får man fullt utbyte av vilan och fritiden.

Sanatogens beståndsdelar, äggviteämnen och glycerofosfat, skapa blod och muskler och återuppbygga nervsystemet utan att belasta kroppen med fettbildningar.

I över 24,000 läkareuttalanden erkännes Sanatogen som det rätta medlet vid alla svaghetsstillstånd.

Bannlys trötthet o. utmattning o. använd styrke- och nervnäringsmedlet

Sanatogen

som raskt skänker Eder åter full vigör.
Fås på alla apotek samt i färg- och kem.-affärer från Kr. 1:75. Önskas närmare upplysningar, så ifyll och insänd kupongen.

A.-B. SANATOGEN
Kungsgatan 59, Stockholm I. Tel. 12195

Sänd mig gratis och franko:

Sanatogenprov och broschyr

Namn .....

Titel: .....

Adress: .....

JAG ÄR HAVREN

Från Havren har jag kommit. Sedan urminnes tider har jag varit uppskattad för mina enastående egenskaper att försköna huden.

Nu kallas jag

Oatine och **Oatine**
SNOW

och hundratusenden använda mig dagligen, därför att jag är idealet av alla Crémer för hudens vård. Är Eder hud förstörd av sol och luft eller tål Ni icke vårens kalla vindar och ostadiga väder, då minns att blott OATINE läker, förnyar och renar Eder hud samt verkar astringerande.

Jag är icke någon lyx,

utan nödvändighetsartikel för varje dam, som önskar bevara huden ren mjuk och len.

OATINE

och

OATINE
Snow

fås överallt i burkar
à Kr. 2:50 samt stor
burk med tredubbelt
innehåll à Kr. 5:—
I tuber à Kr. 1:25 och
2:50. I lyxförpackning
till samma pris.

Oatine-Snow gör huden bländande vit och matt
och är outhärlig som dagcrème.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY

London

Li. Kongensgade 12, Köpenhamn K.

Paris

Nederlag i Malmö.

**Huden är ömtålig efter rakningen —
alla Herrar böra därför använda "Oatine".**

F. Pauli's äkta Liljemjök-Crème

skänker Er hy skydd och skönhet.

skulle deras enda dotter eklatera sin förlovning.

Fru professorskan satt framför toaletten i nervös oro. Härfri-sörskan dröjde.

Professorskan hade redan varit i konflikt med tjänarna. Befallningar gävos och togos tillbaka. Hon hade alltid haft svårt att leda folket i sitt hus.

Nu ringde det.

Brevbäraren. Kanske ett förse-nat återbud?

Fru professorskan läste:

Kära Kiara — — — vände och läste underskriften: Din alltid tillgivna Malla.

Professorskan spratt till. Hon kom att tänka på att hon ville besiktiga arbetet i köket. På vä-gen dit knycklade hon ihop bre- vet till en boll. Sidenunderkjolen frasade och professorskan mum- lade: oförskämt!

Professorskan bad kokerskan lyfta på en kastrull. Pappersrul- len försvann i eldhavet. Efter några stränga order lämnade pro- fessorskan köket.

Dagarna gingo. Vi kunde räk- na veckor och inget svar kom. Jag började tänka efter om jag kunnat skriva något, som sårat fru professorskan.

Tant Malla gjorde mig allvar- ligt bekymrad. Hon hade slutat äta. Hon sov inte. Kring ögonen hade hon mörka ringar. Jag kunde höra henne sucka och stöna, genom väggen mellan våra rum.

En idé fannade mig helt. För din skull lilla tant Malla, skall jag göra något, som jag inte gjort förr — jag skall förfälska.

Jag arbetade. Jag hade utbytt leran mot paletten. Höstens färg- skiftningar lockade mig. Jag hade just lagt upp en duk med ett mo- tiv, som jag varje morgon beskå- dat. Det hade inetsat sig på min näthinna så starkt, att jag beslu- tat mig för att överflytta det på duken.

Jag höll på att krama zinkvitt ur en tub, då tant Malla började bearbeta vår gemensamma vägg. Det var en signal.

Väl inkommen till tant Malla, mötte mig en kostelig syn. Gum- man struttade omkring utan käpp med ett stort paket i famnen.

— Käppen, tant Malla, käppen ropade jag.

Stå inte där och gapa, utan kom och hjälp mig, flicka! Ser du inte, ett så stort paket jag fått med posten? Skynda dig!

Snöret brast och blottade en ro- sig pappkartong. Allra överst låg ett brev. Det var kanske det bästa. Men där fanns också kaffe i en liten påse. Kex och småbröd, kon- fekt och kungen av Danmarks bröstkarameletter. Ett par svarta silkesmuddar och en krämfärgad silkespets. Jag glömde inte, att tant Malla var född på ett slott, om också blott i underhavandes våning.

Tant Malla hade fått röda ro-

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidra till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverknin- gar.

Fås på alla apotek i askar à 40 piller. Kontrollant: Pro- fessor Thor Ekecrantz.

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i frimärken besvaras under denna rubrik insända juridiska spörsmål.

Arosvrätt.

Fråga: Jag är 40 år gammal och född utom äktenskapet. Min far är nyligen avliden och ogift. Äger jag rätt att arva honom?

Prenumerant.

Svar: Nej, såframt Ni icke är trolovningsbarn.

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Tapeter och överdrag.

Fråga: Härmed frågas vänligen, huru ett par gammaldags emmor av mahogny i 80-talsstil, rikt skulpterade upptill, skola överklädas?

Rummet, där de äro placerade, är möblerat med ett mahognyklaffbord, 4 mahognystolar, en modern mahognybokhylla, svart flygel och modern mjuk soffa. På golvet grön filt. Är en större matta i beige färg lämplig? Framför en dörr till rummet brunt sammetsdraperi. Hurudana tapeter och gardiner äro lämpliga i ett dylikt rum? För egen del har jag tänkt mig bruna gardiner med cremfärgad tyllundergardin, rynkad garnering i kanten.

Likaledes tacksam för råd angående tapeter och gardiner i matsal, försedd med vit panel samt möblerad med mahogny- möbler och röd matta.

Prenumerant.

Svar: Bibehåll den bruna och gröna färgskalan samt tapetsera rummet i beige. Gardin i draperiets färg, med omnämnda undergardin i crème. Fåtöljerna kan klädas i grön enfärgad épinglé, som brukades mycket, eller något mönstrat halvsiden, grönt i grönt.

Soffan och stolarna böra klädas lika fåtöljerna, eller rummets färgskala lämpas efter desammas.

I matsalen en ljusst grå tapet, svagt rödtonad. Cretonnegardin grävit botten med mönster i rött, grönt och om möjligt, stolsitsar- nas färg.

Scen och Film

Brudköpet med tjeckiskt inslag.

Smetanas graciösa opera Brudköpet hade fått ett förnyande och upplivande inslag på Operan med ensemblen från Nationalteatern i Prag. Gästdirigenten, herr Otakar Ostrcil elektriserade hovka- pellet och för övrigt kan man säga detsamma om de tjeckiska artisterna, vilka innehade huvud- rollerna. Tack vare dem fingo vi här i Stockholm uppleva ett stycke opera från Prag. Men det var mera än bara lokalfärg. Det var en ingående karaktäristik av ty- perna, äktenskapsmäklaren Kecal herr Wilém Zitek med sin burleska komik, den nätta bondflickan Marie fru Ada Nordenova, henn- es älskade Hans, herr Miloslav Jenik och den dumme bondpoj- ken, morsgrisen Wenzel herr Mir- co Stork, bidrogo var i sin mån till att aftonen blev en avgjord framgång. Vi ha säkert lika vack- ra röster och lika god sångkonst vid vår opera, men dessa herrar och damer kunde ge den rätta tjeckiska färgen åt Brudköpet, vilken i sitt slag är lika mycket eller lika litet, om man så vill, folklig som vår "Värmländingar- na". Publiken hyllade gästerna upprepade gånger.

Försvarsadvokaten försvarar väl sin plats som sent vårprogram på Dramaten. I synnerhet med herr Winnerstrand som ädel och lätt- rörd stortjув. Herr Ference Mol- nar, som en gång för länge sen — före kriget — skrev lustspelet är numera engagerad som film-

skribent i Amerika och att han har anlag för filmen med dess obönhörliga handlingens logik är lätt att förstå då man ser För- svarsadvokaten. Den är mycket skickligt byggd, förvecklingarna nystas ihop och redas ut igen vant och skickligt. Komedien går också glatt och lekande på alla händer. Herr Winnerstrands stortjув vann allas hjärtan, herr Winge som narraktig polisintend- ent, snobbig och äcklig är ut- formad med komisk kraft och detsamma kan sägas om fröken Dörums löjlga guvernant med passion för detektivhistorier. Hr Bergvall som försvarsadvokaten med sin ohejdbara svada var ut- märkt i första akten men kanske mindre övertygande i sin förkläd- nad till lösdrivare. Slutligen gjorde fru Winnerstrand advo- katfrun utan att överdriva hef- nes nyfikenhet på livet och ett par biroller hade räkat i goda

händer hos fröken Anna Lindahl och herr Alf Sjöberg. Publiken var förtjust i synnerhet över bo- ven Winnerstrand—Pussér.

Tant Malla.

Av

Stina Kaisa Eldh.

(Forts. fr. n:r 20.)

Kära Klara, väninna från min ungdom!

Förlåt min djärvhet, att skriva till dig. Sedan några år tillbaka, har jag inte kunnat arbeta, ty jag har fallit och brutit mig och kan endast med stöd förflytta mig. Det är flera år sedan jag var nere på gatan. I min stora, ensamhet har jag levat i mina minnen. Ofta har jag tänkt på den lyckliga tid, då vi voro kam- rater. Nu har jag fått till granne en flicka, som mer än en gång förljuvat min ensamhet. Det är hon, som är orsaken till att detta brev blir skrivet, ty hon beund- rade mycket ljusstaken, som jag fått av dig och Kristin. Detta ingav mig tanken på, att hon skulle hjälpa mig.

Å, vad det skulle vara roligt, att av dig själv få veta hur du mår och hur ditt liv gestaltar sig.

Som du vet genom Kristin kom jag först till min rika bror. Hans hustru är nog snäll, men det var ingen ordning i hemmet. Barnen voro bortskämda och svårhanter- liga. Sedan jag gjort mig illa var det ingen tanke på, att återvända dit. Jag skulle blivit mer till be- svar än nytta. Därför hyrde min bror ett litet rum åt mig, dit jag fördes från sjukhuset.

Jag saknar ingenting, men jag är så ensam. Kära Klara, ofta kommer du i mina tankar. Därför skulle jag tycka det vara så roligt, att uppliva gamla minnen. Med många hjärtliga hälsningar. Din alltid tillgivna Malla.

Det rustades till fest hos pro- fessor Berg. Herrskapet kunde fira sitt silverbröllop. Samtidigt

Där ligger något under,

att PARADISMADRASSERNA vunnit en så stor framgång. Förklä- ringen är den att allt stoppmaterial sor- teras, renas och decinficeras å egna mo- derna specialfabriker.

Paradismärket står därför i en klass för sig.

Tillverkas av: **J. Svensson & Bourghardt** GÖTEBORG. Fjädrrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik. Erh. i varje möbel- & sängklädersaffär.

sor på kinderna av den iver hon presterade. Varje sak var inlindad i silkespapper. Glada utrop kvitterade öppnandet av varje paket. Så glad hade jag inte sett tant Malla förr. Snart var botten nådd. Andfådd satte sig tant Malla. Huvudet nickade. Tårarna tillrade.

Den snälla Klara var sig lik.
Läs nu brevet flicka, sade hon.
Och jag läste:

Kära lilla Malla!

Med av rörelse uppfyllt hjärta skriver jag till Dig. Hav tack för hägkomsten, kära vän.

Du är lycklig, Malla, i Din lugna vrå. Ofta har jag känt svarets tunga och då längtat efter att kunna draga mig tillbaka till ensamhetens aldrig fullt förstådda lycka.

Käraste Malla.

Jag leder mitt hus ifrån rullstolen. En svår reumatisk värk sitter i lederna.

Jag kan inte fara och hälsa på Dig och det är jag ledsen för. Men fastän måga mil skilja oss, så kunna vi i tankarna vara varandra nära.

Tag emot mina anspråkslösa gåvor. Tiderna äro nu sådana, att de måste bli så obetydliga, men det är inte gåvans värde, som är det betydelsefullaste.

Jag ger Dig stora famnen, kära vän, och tackar Dig ännu en gång för att du skrev. Alltid densamma.
Din Klara.

Jag hade läst långsamt och såg nu upp på tant Malla. Hon satt och grät stilla. Hennes darrande händer omslöt mina.

— Tack kära barn för din medverkan till denna stora glädje. I morgon gå vi på biograf om du vill ta' mig med. Jag kryper ned för trapporna, om jag sen' får stödja mig på dig.

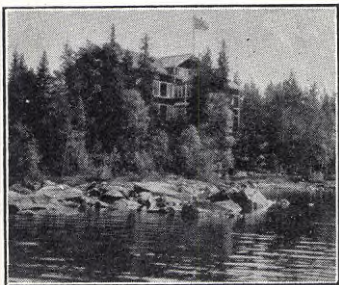
Tant Malla, som inte varit utomhus på flera år, kände en stormande livsglädje.

Så kom aftonen. Tant Malla sov. Min aftonbrasa utökades med det svarsbrev tant Malla dikterat.

Jag såg in i de falnade glöden och tänkte över, vilken utomordentlig läkare glädjen är.

Ett vilohem i Dalarna.

Saxenborg heter ett nytt vilohem i Grangärde i Dalarna. Det är en nyhet i mer än en bemärkelse, ity att det är avsett för människor med begränsade tillgångar. Genom testamentarisk donation av fröken Ida Lamm har priset per dag på det förstklassiga hemmet kunnat sättas så lågt som till 3 kronor. Hemmet

Saxenborgs vilohem i Grangärde.

ligger högt, omgivet av barrskog vid stranden av den vackra sjön Saxen. Huvudbyggnaden innehåller utom sällskapsrum 18 sovrum. Inredningen är till största delen levererad av Svensk Hemsjö, vilket borgar för smakfullhet och trevnad. Som föreståndarinna är anställd Röda Kors-systemen fröken Vivi Hård af Segerstad.

Flygande på lätta vingar

Ingenting ersätter Lux

I Luxlösningen må alla Edra ömtaliga silke- och sidensaker, milanesunderkläder och spetsplagg så innerligt gott. Men märk väl att s. k. "lösa tvålfingar" äro icke Lux, som uteslutande säljes i paket.

Tillverkas av
H. D. 517: AKTIEBOLAGET SUNLIGHT, NYKÖPING

Slumpen.

När aktuarien Stark kom hem efter middagen på Sällskapet, var han mycket trött. Av middagen? Ingalunda. Han hade räkat få med sig i portföljen till tjänstgöringen ett matematiskt verk, som så hade fångat hans intresse, att han hart när brustit i ämbetsmannapunktligheten stängningsdags, vilken fara dock lyckligtvis vaktmästaren förebyggt. Nu satt han således i sin dubblett och bladdrade förstrött i en kvällstid-

ning. Försökte sedan med en bok. Gick inte. Och ändå inte sängdags. Och förövrigt skulle han inte kunna sova. Med hjärnan full av siffror. Som ofta förr tog han nu patienten till hjälp. Han lade Jeremias i Tröstlösa. Den går sällan ut. Men alltid någon gång. Det är det trevliga med Jeremias i Tröstlösa. I kväll ville den inte gå ut alls. Timme efter timme. Aktuarien Stark var som antytts intresserad matematiker. Och noggrann i sin sannolikhetsberäkning. Det fanns strängt taget ingen slump. Endast mänskans oförmåga att överblicka, handskas med stora siffror. Men som sagt: Jeremias i Tröstlösa gick inte ut. Det fanns ingen slump. Alltså måste den gå ut. Så småningom. Och med tålmod. Den gick varken ut så småningom eller med tålmod. Vid tredjeden på morgonen började aktuarien Stark bli styv i nacken. Medan han rörde litet på nacken, slängde han emellan med en grogg. Det lättade. Men Jeremias i Tröstlösa gick inte ut ändå. Då började aktuarien Stark fuska litet smått. Bara litet smått i början. Litet grövre så småningom. Gardinen hade han dragit upp. Solen lyste in över hans skam. Strax före klockan sju gick en patience sönder på näst sista kortet. Då greps aktuarien

Stark av en dov vrede, ondgjorde sig på groggen, som var slut, nattsömnen, som gått om intet, tjänstgöringen, som snart skulle börja, och hela livet över huvud. Så rev han kortleken i tusen bitar. När han lutade sig ned och slängde den i papperskorgen, fick han se hjärtertrean på mattan under bordet. Han gjorde en hastig toilette, tog en promenad utåt Djurgården. Det fanns ingen slump. Fortfarande. H. P.

Tre.

Hon satt och stoppade lillans strumpa. Ute regnade det, mildt och susande. Hon suckade. Hålet på strumpan var så stort.

Varför kom inte Erik? Han var ond på henne, då han gick. Annars hade han väl aldrig gått ut så här en lördagskväll. Han som alltid brukade sitta inne.

Det var ju bara bagatell. Hon hade kommit in i sängkammaren i eftermiddags. Där stod lillan mitt på golvet. Hon hade fått tag på mors nipperskrin, och strålande visade hon nu sin ena hand, på vars knubbiga lilla finger en briljantring blixtrade. Hennes ring, den första gåvan från Erik, som hon bar en gång stolt trot-

sande mors och syskons misstrogn, frågande blickar. Och där, på lillans mjuka arm, glänste guldarmbandet, som Erik gav henne på bröllopsresan. Det var den gången. Då syntes henne livet som en nyss utsprungna ros.

Ett par hastiga steg och hon slet smyckena av den lilla, som gallskrikande flydde in i Eriks rum. Men Erik kom med tösen på armen. Och hans ögon voro kalla och hårda, och han sade ord, som träffade henne som piskrapp. Så gingo de in igen till sitt, de båda.

Ja, det måste ju vara så. Det kläna och ömtaliga barnet intog alltmera första platsen i sin fars hjärta. Det var nu flera år sedan hon hade sett det komma. I början hade hon opponerat sig; en gång frågat Erik rent ut, vem som var mest för honom, hon eller barnet. Nu frågade hon inte mer.

Vad var det som prasslade under foten? Hon böjde sig ned och tog upp från golvet en förtorkad gul ros. Den hade väl fallit ur

SILVO
SILVER
POLERMEDEL

För rengöring och polering av Guld, Silver, Nysilver, Aluminium, Tenn etc. etc. ... Lätt och bekvämt att använda. Bevarar silvrets skönhet och charm.

Generalagenter:
GUST. F. BRATT & CO. GÖTEBORG

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL.
H. M. DRÖTTNINGENS HOVLIVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Vi två

ha sedan många år tillbaka dagligen använt den milda och välgörande Y v Y - Tvålen och kunna intyga, att en bättre och behagligare tvål får man leta efter. Tvålen egenartade sammansättning av rent vegetabiliska oljor och essenser gör huden mjuk och smidig.

YvY-Tvålen

— tvålen för alla.

gången det nya lilla hjärtat plocka, det ännu inte födda, så fort, så fort, som en orolig fågelunges, man håller i handen, fast ändå mycket fortare.

Dagen därpå kom Erik hem med några gula thearosor.

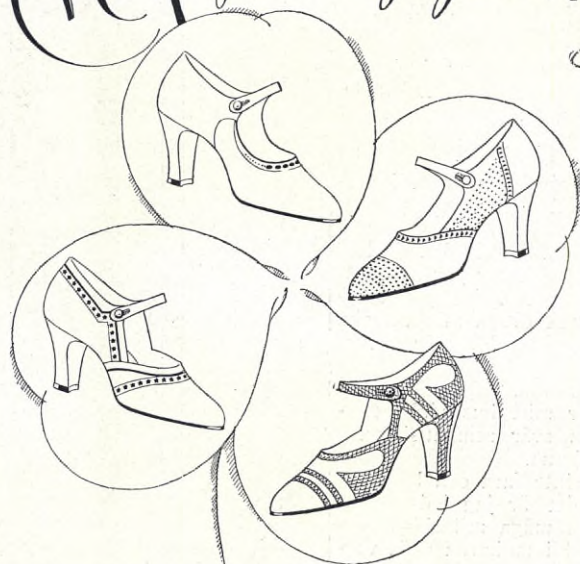
*

Strumpan, hon höll på att stoppa, sjönk ned i knäet. Regnet susade därute. Hon satt stilla. Det var som om något höll på att gå över. Hon skyntade en ny väg. Hennes blick föll på mannens porträtt på skrivbordet. Hon visste inte då, att hon såg på det med en mors ömma medlidande.

Ina.

Ahlapåsen mot mal är en nyhet, som nu i landsflyttningens dagar bör bli välkommen. Den är prydlig att se på, göres i flera ljusa nyanser av ett med malpreparat impregnerat bomullstyg, som därtill har fördelen att kunna tvättas utan att impregneringen går ur. I inköp är den visserligen dyrare än papperspåsarna, men det betalar sig i längden att ha ett sådant skyddande fodral, som inte går sönder vid minsta påfrestning. Ett inventiöst draglås, med vilket man bekvämt kan sluta till och öppna påsen är också en fördel att lägga märke till.

En fyrväppling

65 DROTNINGGATAN
5 HÄMNGATAN
3 STORA NYGATAN
68 ST PAULSGATAN

bland vårens senaste nyheter, vilken damerna äro särskilt förtjusta i.

Kembels

FRÅGOR och SVAR!

Gymnastikkurs.

Fråga: 1) Går nu till våren ut åttonde klass. Har tänkt utbilda mig till gymnastikdirektör. Hur bör jag lämpligast meritera mig för att vinna inträde vid något av instituten.

2) Vad för bekämpningsmedel finnes mot mjöldagg å rosor. 18-åring.

Svar: 1) De institut där gymnastikdirektörer utbildas äro Gymnastiska Centralinstitutet, Stockholm. Dr Arvedsons Gymnastikkurs, Stockholm samt Sydsvenska Gymnastikinstitutet, Lund. Vid det förstnämnda är inträdesåldern bestämd till minst 20 år, vid de andra till 18. Vid alla fordras för inträde god hälsa samt avgångsbetyg från 8:de klassen i flickskola. Endast vid det förstnämnda är undervisningen avgiftsfri.

2) Besprutning med följande: 4000 gr. kopparvitriol blandas med 200 gr. nysläckt kalk och 100 liter vatten.

Stärkande luft.

Fråga: Skulle någon av Iduns hjälpsamma läsarinnor vilja vara god och ge mig ett gott råd. Jag lider nämligen av en svår hosta och bröstkatarr (ej lungrot) varje vinter och skulle nu försöka få komma ut en månad i sommar, men vet ej var jag skulle kunna få den mest stärkande luften och där ej heller inackorderingen ställer sig så dyrbar.

Medelålders dam.

Svar: Nog bäst att ni beger er till fjälltrakter, t. ex. Jämtland. Ett pensionat som kan rekommenderas är Nälakens pensionat vid Nälakens station, där är trevligt och moderata priser, god mat etc. Nälaken ligger ett par stationer bortom Östersund och litet över 300 m. över havet; god och stärkande luft.

Klen hälsa.

Svar: "Bekymrad göteborgska" torde snarast vända sig till en läkare som ensamt kan besvara era frågor eller giva råd i detta.

Konserverad fågel.

Fråga: Kan det vara någon risk att äta vilt, som inkokats på glasburk för två år sedan?

Helårsprenumerant.

Svar: Inte, om ingen dålig lukt förmärkes vid upptagandet av burken.

Resa norrut.

Fråga: Undertecknad funderar på en resa till Abisko, ev. Narvik i juni (över midsommar). Vore tacksam få veta hur det ställer sig med rum därstädes, om man behöver beställa långt i förväg? Finnes där flera hotell och pensionat? Hur bör man lämpligast vara klädd för en sådan resa?

Behövs pass till Norge för några dagar? Vad kan en biljett

från Göteborg ungefär gå till? 14 dagars semester. Jag ämnar resa 3:dje klass järnväg. Maja.

Svar: I Abisko finnes endast Abisko Turiststation med många bekväma rum. Bäst att så fort som möjligt beställa rum genom Svenska Turistföreningens byrå, Stockholm.

Vad kläderna angår böra de vara varma — en varm kapp och lämpliga skor för vandring nödvändiga. Detta hindrar ej att medtaga en lättare klänning för sällskapsbruk.

På ert prästbetyg kan ni av stationsinspektoren i Abisko få en legitimationshandling för 3 dagars inresa i Norge. För längre vistelse pass i vanlig ordning.

3:dje klass järnväg från Göteborg över Hallsberg—Krylbo till Abisko kostar kr. 40:50, till Nar-

Koncentrera
Eder
annonsering för Skåne
på
SYDSVENSKA DAGBLADET
SNÄLLPOSTEN.
Sådana Sveriges mest anlitade
annonsorgan.

skrinet, då lillan rört om bland alla sakerna. Den hade ännu en svag doft. Åh, vad det var länge sen! Hon slöt ögonen, och såg sig själv ligga på en soffa. Det var kort innan lillan föddes. En kväll med den skära lampan tänd. En liten ljuskrets. Annars skymning i rummet. Erik satt bredvid henne. Då hörde de för första

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Halland med Halländingen.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs-Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Piteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skellefteå: Skelleftebladet.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalle: Bohuslänningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gottlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Ängelholm: Engelholms Tidning.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

Nehej!!
Det skulle vara
MZADIG!
Tvålpulver
med violdof
sa Mamma!

M. ZADIG, MALMÖ,
H. M. Konungens Hovleverantör.
Nederlag i Stockholm: Brunkebergsg. 4.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crëmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.
Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem.
Tvätt, Sthlm.

SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö

Kontor i Stockholm: Drottninggat. 2 och Götgat. 31

Fullständig bankrörelse.

Där Söders och Nordens skönhetsmedel mötas

De finaste växtoljor och balsamiska medel, som Söders sol frambringar, samt den underbara björksaften, som Nordens vackra träd giver oss, har Prins av Parma förenat i sin för hyns förskönande så verkningsfulla Björktvål. Dess ingredienser, sammansättning och tillverkning stå under kontroll av Håkan Sandqvist, Professor i kemi vid Kungl. Farmaceutiska Institutet. Överfettad och sammetslen, med björkens friskhet och rosens doft, och förlänande hyn friskhet och ungdomlig skönhet kan Björktvål Prins av Parma tryggt sägas vara vår tids förnämsta skönhetsmedel.

Erhålles i alla tvål-förande affärer till 75 öre.

**FABRIKSOLAGET
PARMA
STOCKHOLM**

vik 45 kr., förutom snälltågsbiljett.

Bröllop.

Fråga: Hur bör en 40-årig brud vara klädd? Vigseln i kyrkan, men annars mycket litet bröllop. (Ej lunchbröllop.)

Svar: Helst bruddräkt med slöja. Men är det fråga om resa strax efter vigseln, brukar man låta viga sig i resdräkt.

Danmark.

Fråga: Kan borgerlig vigselske i Danmark (i Norge?) utan föregående lysning? Vilka föranstalter måste vidtagas, vilka intyg medföras för att förrättningen må ske, var försiggår den och hur? Gillas en dylik vigselske vidare i Sverige? Behövas vittnen? Vad är i så fall lägsta antalet och vilka personer duga som vittnen?

Svar: För att äktenskapet skall kunna försiggå t. ex. i Danmark fordras äktenskaps-certifikat från pastorsämbete i Sverige, d. v. s. bevis om lysning. Men i Danmark får inte borgerlig vigselske utan lysning även där. Ungefär samma gäller för Norge, men där böra kontrahenterna även förete dopattest.

Borgerlig vigselske sker inför magistraten i en stad. Minst 2 vittnen, bekanta eller obekanta.

Äktenskapet gillas i Sverige om det skett i laga form.

Vit ylleklädd.

Fråga: Har tänkt tvätta en vit ylletrikadräkt, hur föfara att den ej blir gul? *Fru Asta.*

Svar: Läggt plagget först i kallt vatten och gnid eventuella fläckar mellan händerna. Vispa fina tvålflingor eller någon god ylle-tvål till lödder i varmt vatten, får svalna eller spådas med kallt, så att det endast är ljumt när plagget lägges ned. Detta får ej gnuggas, endast kramas upprepade gånger, tills det ser rent ut. Tvättas i ännu ett tvålvatten på samma sätt och lika temperatur. Plagget sköljes sedan i vatten av samma värmegrad som föregående. Sköljes i flera vatten om det behöves, och i det sista blandas några droppar vanligt skrivbläck, varav vattnet får en svagt blåaktig färgton och hindrar plagget från att bli gult. Det kramas upp, inklappas i ett lakan och hänges att torka. Strykes innan det är riktigt torrt.

Rosa Blomqvist på gymnastikens dag.

I ett extra spänstigt lag Rosa visar sig på Gymnastikens dag.

Hon är styv att göra propaganda I Per Henrik Lings upphöjda anda.

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande ingredienser ingå som huvudbeståndsdelar i tillverkningen av

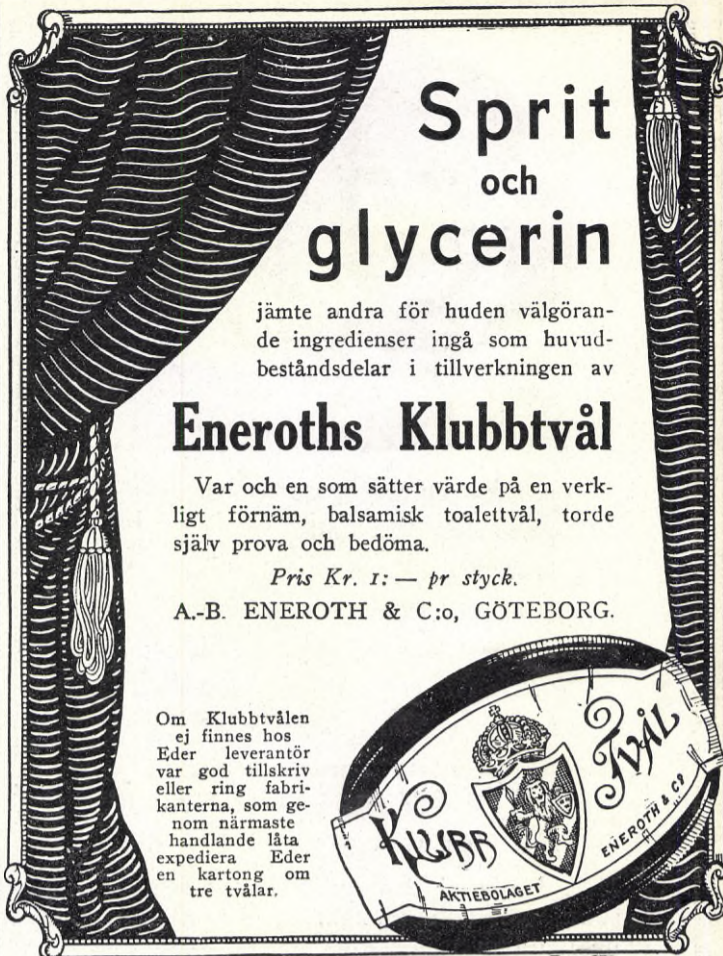
Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verkligt förnäm, balsamisk toalett tvål, torde själv prova och bedöma.

Pris Kr. 1:— pr styck.

A.-B. ENEROTH & C:o, GÖTEBORG.

Om Klubbtvålen ej finnes hos Eder leverantör var god tillskriv eller ring fabrikanterna, som genom närmaste handlande låta expediera Eder en kartong om tre tvålar.

Den rätta kexen till Desserten är "ARCTIC WAFERS"

krämfylld — med vanilj- eller citrussmak. Tillverkas av världens förnämsta kexfabrik

HUNTLEY & PALMERS
READING & LONDON.
Generalagenter för Sverige:
A.-B. O. ANNERSTEDT, Stockholm. △

Drott Vad varje kvinna vet

är att Drott är garantimärket på eleganta, välgjorda och billiga armbandsur. Ankarverk, 15 rubiner, 14 och 18 karat, mångfaldiga boettformer, konstnärligt ciselerade, från kr. 59:—.

Drottarmbandsuren finnas också i guld-belagda boetter, 10 års garanti, moaré eller fjäderande armband från kr. 39:—.

Bese prov hos urmakare! Giv henne ett Drott-ur!

BARN TK OVERALLS.

Under våren och sommaren

gå tusentals barn klädda i "T. K:s" praktiska, slitstarka och prydliga Overalls.

Färger: Kahki, blått, grågrönt och covercoat. Tillverkas för barn i ålder 3—11 år och för flickor och ynglingar 12—18 år.

T. K.-märket som finnes å varje äkta plagg garanterar gediget utförande med 3-dubbla sömmar och tvättäkta färger.

T. K:s Overalls erhålles i varje välsorterad barnekipering.

Tillverkas av
A.-B. TEXTILKOMPANIET,
— Borås —

Gikt, ischias, blodbrist, reumatism, nervsjukdomar, åderförkalkning, ålderdomssvaghet,

bekämpas effektivt med **MIRADIUM**, vilket innehåller äkta radium i vetenskapligt avpassade doser, och därför har hjälpt tusentals och åter tusentals sjuka människor. Det rekommenderas av läkare och användes på sjukhusen. **MIRADIUM** garanteras oskadligt och absolut verksamt. **MIRADIUM** kan fås på alla apotek å 6.50 pr glas. Fråga vänner och bekanta, som använt **MIRADIUM**, och Ni skall erfaras, att de prisat det, därför att de genom detsamma återfått sin goda hälsa.

Boken om radiums verkningar sändes Eder gratis, om Ni skriver till **MIRADIUM**, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm.

MIRADIUM

Piska

och Renovera **MATTORNA** vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Skolungdom!

Ni vill förkovra Er i ett eller ett par ämnen under sommarferierna. Tag då en kurs hos **Hermods!** Vi undervisa i alla vanliga skolämnen, såsom **Modermsålet** (grammatik och uppsatsskrivning), **Tyska**, **Engelska** och **Franska** (grammatik, stilskrivning och litteratur) samt **Matematik** m. fl. ämnen. Hundratals skolungdomar taga redan privatlektioner från **Hermods** skola. Skriv till oss och tala om i vilken klass Ni går och vilket eller vilka ämnen, Ni vill lära, så föreslå vi Er lämplig kurs. Billiga kursavgifter, som gärna få inbetalas med månatliga avbetalningar. Skriv idag, så har Ni vårt prospekt och kursförslag om ett par dagar.

HERMODS KORRESPONDENSINSTITUT
Slottsgatan 53 B. Malmö.

Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Er tidskrift "Korrespondens" för 6 månader jämte prospekt över Edra kurser samt kursförslag med prisuppgift över för mig lämplig kurs.

Jag är { flyttad till } { klass }
{ kvarstare i } { real-ring }
{ } { lat.-ring } .....

läroverk, som är* .....

och önskar förkovra mig i följande ämne .....

.....

Namn: .....

Bostad: .....

Postadress: .....

* Angiv här: "H. allm. läroverk", "6-klass. realskola", "3-årigt gymn.", "4-klass. kom. mellanskola" o. s. v.

Idun 402, 3/6 28.

Naturlig friskhet

bör vara varje kvinnas strävan.

Med. D:r Carl Cronquist har efter noggranna undersökningar och mångårig praktik funnit medlet att nå detta mål.

Lissado-Hudkräm, fet och torr, som framställts enl. D:r Cronquists anvisningar, är på grund av sin strängt fysiologiska sammansättning utomordentligt välgörande för huden och innehåller inga för animalisk vävnad främmande beståndsdelar.

Tillverkas av Selanlaboratoriet vid A.-B. Kristallin, Malmö. Tel. 45 34.

Utmärkt medel

mot de skadliga följderna av avmagringen är Havremust

Jyllenhammar

MAZETTI^S ÖGON-CACAO

delikat — kraftig — hälsosam

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottenstans!

Denna cacao är genom sin absoluta renhet, överlägsna styrka och delikata smak ett hälsosamt och kraftigt näringsmedel.

Åtgår endast för cirka 2 öre till en kopp.

Vår billigare

kvalitet

MAZETTI^S KUNGS-CACAO

garanteras också ren och oförfalskad.

Obs! Våra ännu billigare kvaliteter, paketerade och i lös vikt.

Populärt

— verkligt populärt är Tre Ess. I den familj, där det en gång börjat användas förekommer det sedan dagligen.

Kvaliteten förklarar framgången.

Tre Ess

Smakar Som Smör

Margarinfabrikernas

Försäljnings A.-B.